

ОШ МИРКО ЈОВАНОВИЋ

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

**ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ЧЕТВРТИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА
И ВАСПИТАЊА**

СРПСКИ ЈЕЗИК

Разред: IV	Годишњи фонд часова : 180
Наставни предмет: Српски језик	Недељни фонд часова: 5
Службени гласник бр: Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања („Службени гласник РС”, број 104/2024); Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 10/2024); Правилник о обављању друштвено - корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 10/2024).	
Циљ учења предмета – Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.	
Опште предметне компетенције - Ученици овладавају вештинама слушања и говорења, читања и писања. Користе ћирилично и латиничко писмо. Разумеју улогу језика као средства комуникације и учења, као део националног идентитета и културе. У комуникацији поштују саговорника и бирају речи, усвајају општеприхваћене друштвене норме. Овладавају знањем српског стандардног језика. Стварају писане и усмене текстове различитог садржаја, структуре и намене. Читају ради уживања, да би учили, да би се сналазили у свакодневном животу, неговали традицију и културу српског народа, развијали интеркултуралност. Читају естетски вредне текстове српске и светске књижевности за децу и релевантне информативне текстове у складу са узрастом и интересовањима. Проширују фонд речи и израза, као и опсег њиховог значења. Воле и чувају свој језик користећи речи и изразе српског језика у различитим комуникативним ситуацијама и дигиталном окружењу. Одговорно користе различите медије за учење српског језика, водећи рачуна о безбедности. Разумеју значај учења других језика. Пружају подршку вршњацима који уче српски језик као нематерњи. Постављају краткорочне циљеве учења, праве планове и истрајавају у њиховој реализацији и траже подршку.	
Међупредметне компетенције - Компетенција за учење; комуникација; рад са подацима и информацијама; дигитална компетенција; сарадња; одговорно учешће у демократском друштву; естетичка компетенција; одговоран однос према здрављу и околини; предузимљивост и оријентација ка целоживотном учењу.	

Активности наставника - Планира, организује и усмерава наставу; мотивише ученике за читање, истраживање и стваралачко изражавање; објашњава, демонстрира, поставља питања, подстиче разговор и аргументовање; даје јасна упутства, прати рад ученика, пружа повратну информацију, прилагођава задатке и подстиче самосталност, сарадњу и културу дијалога. Активности ученика - Слуша, чита, говори, пише, препричава, описује, прича, анализира текст, издваја битне информације, поставља питања, износи утиске и ставове, примењује правописна и граматичка правила, сарађује у пару и групи, учествује у драматизацији, истражује, представља резултате рада и процењује свој рад и рад вршњака. *Напомена за ИОП-1,2,3.- Садржаји, исходи, темпо рада, наставна средства, начин читања и писања, обим текста и начини провере прилагођавају се индивидуалном образовном плану. Вреднују се лични напредак, активност, разумевање основних садржаја, самосталност у односу на могућности ученика и учешће у заједничким активностима.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: вербално-текстуалне методе, илустративно-демонстративне методе; активне методе, проблем метода, истраживачке методе, диференциране методе, метода индивидуализованог приступа, ИКТ методе, интерактивне методе, метода образовних игара. Технике рада: вербална размена, Олуја идеја, Мозгалица, вођена фантазија, демонстрација, симулација, читање приче, игре, анализа и синтеза, сажимање и бележење, Мапе ума (менталне мапе), Игра улога (Role-play), Коцкарење, Студија случаја, Мисли–Размени у пару. Облици рада: Фронтални, групни, индивидуални, у пару, тимски рад. ИОП: Настава се реализује уз индивидуализацију и прилагођавање садржаја, метода, темпа рада, наставних средстава и начина провере знања у складу са потребама ученика и циљевима ИОП-а. Диференцирана настава: задавање различитих типова задатака према нивоу постигнућа ученика; пружање додатне подршке ученицима којима је потребна помоћ; проширивање и продубљивање садржаја за ученике који напредују бржим темпом; употреба визуелних, аудитивних и практичних примера; рашчлањивање сложенијих задатака на мање кораке; давање јасних и кратких упутстава; честа провера разумевања и повратна информација; подстицање активног учешћа ученика у разговору и раду; примена наставних листића различите тежине; употреба асоцијација, шема, табела и графичких приказа; подстицање вршњачког учења и сарадничког рада; прилагођавање темпа рада и времена за израду задатака; похвала и мотивација ученика у складу са њиховим постигнућима;

	праћење индивидуалног напредовања ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Постигнућа ученика прате се континуирано током наставног процеса применом формативног и сумативног вредновања. Формативно праћење: иницијална процена нивоа на коме се ученици налазе; евиденција залагања, мотивације и јављања, свакодневно посматрање активности ученика; праћење разумевања прочитаног текста; усмено излагање, рецитовање и читање; учешће у разговору, дискусији и групном раду; домаћи задаци (контрола редовности и квалитета); петнаестоминутне провере знања; праћење напредовања у писаном изражавању; формативна повратна информација; самооцењивање и вршњачко оцењивање кроз критички осврт; израда презентација, драмских и истраживачких активности; чекиране листе (оствареност техника читања). Сумативно вредновање: усмена провера; тематске писмене провере знања; контролни задаци; писмени задаци; провера технике читања и разумевања прочитаног; практични и стваралачки радови; процена остварености исхода учења; пројектна настава.
Место извођења	Учионица, школска библиотека, дигитални кабинет; школско двориште и непосредно окружење школе; установе културе (библиотека, позориште, музеј, културни центар); образовне дигиталне платформе.
Наставна средства	- уџбеник, читанка и радна свеска; правопис; наставни листићи и дидактички материјал; књижевни текстови и дечја литература; илустрације, фотографије, постери и панои; аудио и видео записи; рачунар, пројектор, интерактивна табла; презентације и дигитални образовни садржаји; картице, асоцијације, језичке игре и шеме; материјали за драматизацију и сценски приказ; интернет и електронски извори знања.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК 1: Читају с разумевањем уметничке текстове. Препознају формалне одлике поезије, прозе и драме. У једноставним примерима уочавају одређена граматичка правила која се односе на реченицу и врсте речи. Уредно и читко пишу слова и бројеве. Учествују у разговору. Говоре и пишу логично се изражавајући реченицама једноставне структуре. Читају с разумевањем неуметничке

	текстове. СПК 2: Читају различите врсте уметничких текстова и упознају њихове основне одлике. Одговарају на питања о утисцима, ликовима, догађајима, месту и времену радње у књижевноуметничком тексту. У једноставним примерима издвајају одређена граматичка правила која се односе на реченицу и врсте речи у њима. Слушају саговорнике, на постављена питања дају одговоре потпуним реченицама. Састављају реченице и текстове једноставне структуре у говору и писању. Читају различите врсте неуметничких текстова и упознају њихове основне одлике. Проналазе и репродукују експлицитне информације у тексту и на основу тога стварају мапе ума. Уче самостално и у сарадњи са вршњацима, у пару и групи. СПК 3: Читају да би уживали, сазнавали и учили. Доносе директне закључке, износе своје ставове о прочитаним текстовима и повезују са личним искуствима. Користе знања из језика како би се изражавали писаним и усменим путем у свакодневном животу. Користе и примењују информације и сазнања у свакодневним животним ситуацијама. Воле српски језик и доживљавају га као део свог идентитета. Слушају и говоре уважавајући саговорнике. Развијају способност емпатије, заинтересовани су за учешће и допринос заједничким активностима. Средњи ниво: СПК 1: Течно и с разумевањем читају уметничке текстове. Познају садржинске и формалне елементе уметничког текста. Поштују језичку норму и правописна правила. Овладавају граматичким појмовима и језичким законитостима. Користе језик као низ могућности које им служе у усменом и писаном изражавању: препричавају, описују, причају и учествују у разговору. Течно и с разумевањем читају неуметничке текстове. Проналазе и повезују битне информације у различитим врстама текстова. Познају садржинске и формалне елементе неуметничког текста.
--	--

	СПК 2: Читајући повезују експлицитне информације и проналазе имплицитне информације у тексту. Вођено анализирају књижевна дела користећи одговарајуће књижевне термине. Искупују и објашњавају своје утиске, доживљаје и мишљења о прочитаном тексту. Говоре и пишу стварајући правилно структуриране реченице и текстове, поштујући језичку норму. Уочавају и издвајају у реченицама примере одређених граматичких појмова и правила. У разговору постављају одговарајућа питања и образлажу своје идеје уважавајући саговорнике. Прикупљају додатне информације из различитих извора. Представљају линеарни текст у одговарајућој нелинеарној форми и обрнуто. Разумеју информације приказане илустрацијама и фотографијама. Учествоју у дискусијама и дебатама, уче кроз пројекте, проблемске и креативне задатке, драматизације и игре улога. СПК 3: Размењују своја запажања, мисли, осећања и закључке о прочитаним текстовима и посетама културним догађајима. Спознају да читање пружа могућност за учење, развијање интелектуалних и језичких капацитета, лични развој. Упознају свој читалачки сензибилитет, негују читалачке навике и љубав према читању. Поштују вредности националне културе и култура других народа. Изражавају се правилно, јасно и примерено комуникативној ситуацији писаним и усменим путем. Користе основне граматичке термине како би разумели и примењивали правописна правила и учили друге језике. Користе табеле, графиконе, дијаграме и мапе у контексту, као и информације садржане у илустрацијама и на фотографијама. Представљају резултате свог језичког стваралаштва, формирају се у друштвено активне, еколошки свесне и одговорне личности које цене здравље и безбедност. Разумеју важност вршњачке размене и подршке Напредни ниво: СПК 1: Тумаче текст, критички читају и аргументују своје ставове. Познају најзначајније ствараоце из српске и светске књижевности за децу и њихова дела. Користе књижевне термине. Стваралачки примењују језичке вештине у говору и писању. Користе граматичке термине.
--	---

	СПК 2: Читају и дискутују о прочитаним текстовима и медијским садржајима. Анализирају књижевна дела и интегришу елементе издвојене анализом. Разговарају о истакнутим вредностима, износе и преиспитују аргументе. Састављају усмени и писани текст интегришући језичке вештине којима владају Критички процењују сврху текста, визуелних и интерактивних информација из различитих извора. Уче кроз истраживачке активности и креативно писање. СПК 3: Радо читају и развијају своје образовне потребе у мултимедијалном окружењу. Износе и преиспитују своје мишљење и спремни су да уваже другачија мишљења. Развијају и негују животне вредности. Разумеју важност националне културе и идентитета у интеркултуралном контексту. Говоре и пишу негујући аутентичност и слободу личног изражавања у складу са комуникативном ситуацијом. Критички приступају истраживању различитих извора информација. Износе и преиспитују своје мишљење и спремни су да уваже другачија мишљења.
Корелација	Књижевност - Природа и друштво – обрада текстова о природи, људима, историјским личностима, традицији, обичајима и животном окружењу; - Ликовна култура – илустровање књижевних текстова, приказ ликова, сценографија драмског текста; - Музичка култура – рецитоване уз ритам, обрада песама, драматизација; - Дигитални свет – коришћење дигиталних садржаја и презентација приликом тумачења књижевних дела; - Грађанско васпитање – препознавање дејих права, развијање толеранције, емпатије и позитивних људских вредности; уочавање моралних вредности, добрих поступака и међусобног уважавања; - Физичко и здравствено васпитање – драмске игре, сценски покрет и тимски рад.

	Језик-граматика и правопис - Математика – развијање логичког мишљења, уочавање односа и правила, прецизност у изражавању; - Природа и друштво – правилна употреба стручних појмова, описивање појава, процеса и догађаја; - Дигитални свет – примена правописних правила у дигиталној комуникацији и раду на тексту; - Ликовна култура – повезивање језичких појмова са визуелним приказима, израда језичких мапа и шема; - Грађанско васпитање – развијање културе комуникације и правилног усменог изражавања. Језичка култура - Природа и друштво – усмено и писмено извештавање, описивање појава, људи, крајева и догађаја; - Ликовна култура – описивање уметничких радова и визуелних садржаја; - Музичка култура – изражајно говорење, рецитовање и интерпретација; - Дигитални свет – писање текстова у дигиталном окружењу, презентације и комуникација; - Грађанско васпитање – развијање комуникацијских вештина, сарадње и уважавања различитих мишљења; - Физичко и здравствено васпитање – усмено изражавање у тимским активностима и правилима игре
Наставна тема/област:	КЊИЖЕВНОСТ
Садржај теме	ШКОЛСКА ЛЕКТИРА Поезија: Шаљива народна песма Женидба врапца Подунавца; Војислав Илић: Јесен/Владислав

	Петковић Дис: Зима; Момчило Мошо Одаловић: Молитва за маму; Мирослав Антић: Космонаутска песма; Бранко Миљковић: Песма о цвету; Добрица Ерић: Завичај/Отаџбина је наша очевина/Момчило Мошо Одаловић: Птице косовчице; Мирослав Антић: Прва љубав/Најљубавнија песма/Алексије Марјановић: Љубав; Бранко Ћопић: Месец и његова бака/Десанка Максимовић: Пауково дело; Бранислав Црнчевић: Кад би мени дали један дан; Владимир Андрић: Дај ми крила један круг; Народна песма Милош у Латинима; Народна песма Јетрвица адамско колена. Проза: Народна прича о животињама: Међед, свиња и лисица; Народна приповетка: Најбоље задужбине; Народна приповетка: Ветар и сунце; Народна бајка: Пепељуга; Бранислав Нушић: Прва љубав (одломак из Аутобиографије); Бранислав Црнчевић: Босоноги и небо; Гроздана Олујић: Стакларева љубав; Светлана Велмар Јанковић: Стефаново дрво; Лав Николајевич Толстој: Врабац и ласте/Два мрза; Драган Алексић: Позориште на небу; Весна Алексић: Детективско срце; Ханс Кристијан Андерсен: Ружно Паче – читање у наставцима. Драмски текстови: Гвидо Тартаља: Подела улога; Љиљана Крстић: Кад пролеће дође; Дејан Алексић: Слава Научнопопуларни и информативни текстови (из књига, енциклопедија и часописа за децу): о нашим знаменитим књижевницама, сликаркама и научницама; о природним лепотама и културним знаменитостима Србије; о занимљивим пределима, народима, обичајима у свету; бонтон. ДОМАЋА ЛЕКТИРА Мирован Данојлић: Избор из поезије за децу; Драган Лукић: Избор из поезије за децу; Јасминка Петровић: О дугмету и срећи; Рене Гијо: Бела Грива; Ерик Најт: Леси се враћа кући; Александар Поповић: Пепељуга ДОПУНСКИ ИЗБОР (са наведеног списка или по сопственом избору бирају се три дела): Избор драмских текстова за децу; Бранко В. Радичевић: Песме о мајци; Светлана Велмар Јанковић: Књига за Марка/Очаране наочаре; Горан Петровић: Разлике; Едмондо де Амичис: Срце; Јохана Шпири: Хајди; Михаел Енде: Бескрајна прича (одломак); Астрид Линдгрен: Пипи Дуга Чарапа; Златко Васић: Чаробно путовање; Урош Петровић: Мартинина велика загонетна авантура; Гордана Тимотијевић: Сличице/Владимир из чудне приче; Угљеша Шајтинац: Чарна и Несвет; Момо Капор: Сања; Весна Алексић: Брљиво срце
--	--

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; – уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела.
---	--

Наставна тема/област:	ЈЕЗИК – Граматика и правопис
Садржај теме	- Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). - Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). - Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. - Појам предиката (глаголски предикат). - Појам објекта (именице у функцији објекта). - Прилошке одредбе за време, место и начин. - Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта. - Управни говор (трећи модел). - Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. Ружно Паче...); устаљена и посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво). - Речца ли; скраћени упитни облик је ли (је л') према узрочном везнику јер. - Предлог са уз заменице (нпр. са мном, с њом и сл.). Писање вишечланих бројева.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила; – правилно пише сва три модела управног говора.
Наставна тема/област:	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА
Садржај теме	- Основни облици усменог и писменог изражавања: препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. - Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); устаљени језички изрази. - Разгледница, честитка, писмо. - Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе. - Говорне вежбе: рецитовање, изражајно читање, сценско приказивање драмског / драматизованог текста и сл.

	- Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица Ви из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца ли, предлог са, вишечлани бројеви). - Језичке вежбе: допуњавање реченица предикатом усадашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације. - Лексичко -семантичке вежбе: одређивање значења устаљених израза; састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су повезане са датом речју. - Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – препозна значење речи и фразеологизама који се употребљавају у свакодневној комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст; – учествује у предлагању садржаја и начина рада.

Образовни стандарди			
Назив теме-области	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Књижевност	СПК 1: СРП.ОО1.О.1.6. Уз помоћ наставника, разликују врсте текстова. СРП.ОО1.О.1.7. Процењују садржај прочитаног текста на основу сопственог доживљаја, уочавају ликове, догађаје, време и место у књижевном тексту. СПК 2 СРП.ОО1.О.2.6. Читањем текстова упознају основне одлике и функције различитих врста текстова. СРП.ОО1.О.2.7. Изражавају својим речима читалачки доживљај идентификујући осећања која текст покреће у њима; одговарају на питања у вези са ликовима, догађајима, местом и временом радње, доживљавајући грешке током рада као фазе учења. СПК 3	СПК 1 СРП.ОО1.С.1.6. Разликују основне делове текста и књиге (наслов, пасус, име аутора; садржај, речник) и именују формалне елементе уметничких и неуметничких текстова (пасус, стих, строфа, рима, опис, приповедање, дијалог). СРП.ОО1.С.1.7. Разликују књижевне врсте (бајка, басна, песма, прича, приповетка, роман, драмски текст, кратке народне умотворине); разликују народну од ауторске књижевности. СРП.ОО1.С.1.8. Одређују садржинске елементе књижевноуметничког текста (тему, главне и споредне ликове, догађаје, време и место...). СРП.ОО1.С.1.10. Издвајају и	СПК 1 СРП.ОО1.Н.1.3. Именују књижевне врсте и наводе њихове одлике; познају најзначајније ствараоце и њихова дела. СРП.ОО1.Н.1.4. Тумаче и интегришу догађаје, поступке, особине, главне идеје, мисли и осећања; прате развој ликова у књижевноуметничком тексту. СРП.ОО1.Н.1.5. Препознају фигуративну употребу језика у књижевноуметничком тексту и свакодневној комуникацији (нпр. пренесено значење). СПК 2 СРП.ОО1.Н.2.3. Образлажу одлике књижевне врсте у конкретном делу. СРП.ОО1.Н.2.4. Уочавају сложеност ликова и узрочно-последичне везе међу

	СРП.ОО1.О.3.5. Изводе директне закључке о догађајима, поступцима и осећањима ликова и размењују их са вршњацима; проширују фонд речи мање фреквентним речима ради квалитетнијег изражавања и разумевања других. СРП.ОО1.О.3.7. Износе лични доживљај прочитаног текста; повезују поступке ликова са животним искуством преиспитујући своје поступке; развијају отпорност и самопоуздање.	именују поређење и персонификацију у тексту. СПК 2 СРП.ОО1.С.2.6. Проналазе информације користећи основне делове текста и књиге и издвајају тражене формалне елементе уметничког и неуметничког текста. СРП.ОО1.С.2.7. Уочавају специфичности конкретних књижевних дела и закључују о основним одликама књижевних врста. СРП.ОО1.С.2.8. Анализирају догађаје, поступке, осећања и односе међу ликовима у књижевноуметничком тексту; одређују тему. СРП.ОО1.С.2.9. Прате и предвиђају даљи ток радње, преиспитују претпоставке, повезују очигледне узроке и последице, поткрепљују своје закључке позивајући се на текст. СРП.ОО1.С.2.10. Истражују функцију поређења и	догађајима, изводе закључке о догађајима, намерама, поступцима и осећањима ликова, објашњавају чиме су мотивисани поступци и осећања ликова и своје ставове поткрепљују доказима из текста. СРП.ОО1.Н.2.5. Тумаче фигуративну употребу језика. СПК 3 СРП.ОО1.Н.3.3. Бирају текстове према интересовањима, уживају у читању и граде своје читалачко искуство. СРП.ОО1.Н.3.4. Решавају проблеме, упоређују и образлажу догађаје кроз процену узрока и последица у свакодневном животу; формирају се као моралне личности које познају и негују општеприхваћене људске и друштвене вредности.
--	--	--	--

		персонификације у тексту и на основу тога разумеју његов смисао. СПК 3 СРП.ОО1.С.3.1. Користе вештине читања (читање у себи, читање с оловком у руци, летимично читање...) и казивања у свакодневном животу, учествују у културним догађајима у школи и заједници. СРП.ОО1.С.3.7. Књижевна дела која самостално читају, разумеју у одговарајућем жанровском кључу. СРП.ОО1.С.3.8. Формирају етичке и естетско-емоционалне вредности, развијају емпатију. СРП.ОО1.С.3.9. Проналазе решења за животне ситуације свесни веза између узрока и последица (одговоран однос према здрављу, безбедност, друштвено ангажовање, еколошка свест итд.).	
--	--	--	--

Језик-граматика и правопис	СПК 1: СРП.ОО1.О.1.1. Знају све гласове и слова ћириличног и латиничког писма, као и значења речи и фразеологизама које користе у свакодневном говору и писању. СРП.ОО1.О.1.2. Почињу реченицу великим словом, завршавају је одговарајућим интерпункцијским знаком, употребљавају велико почетно слово у једноставнијим примерима. СРП.ОО1.О.1.8. Препознају врсте речи и подврсте именица (заједничке и властите) у низу; препознају службу субјекта, предиката и прилошких одредби за место и време у једноставним реченицама; препознају врсте реченица по комуникативној функцији. СПК 2 СРП.ОО1.О.2.1. Изговарају све гласове и пишу сва слова оба писма поштујући језичку норму у говору и писању; употребљавају речи и	СПК 1 СРП.ОО1.С.1.2. Познају значења речи и фразеологизама који се јављају у школским текстовима (у уџбеницима, књигама из лектире и сл.) и идентификују оно што им је непознато. СРП.ОО1.С.1.11. Одређују врсте речи (именице, заменице, придеве, бројеве и глаголе) и подврсте речи (властите, заједничке и градивне именице; описне, присвојне и градивне придеве; личне заменице; основне и редне бројеве) и препознају збирне именице; разликују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица. СРП.ОО1.С.1.12. У простој реченици одређују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време,	СПК 1 СРП.ОО1.Н.1.6. Именују врсте и подврсте речи, именују граматичке категорије глагола и глаголско време, као и граматичке категорије именица, бројева, придева и заменица; именују субјекат, глаголски предикат и прилошке одредбе за време, место и начин. СПК 2 СРП.ОО1.Н.2.6. Анализирају реченицу/текст издвајајући врсте и подврсте речи, састављају реченице према задатим синтаксичким критеријумима. СПК 3 СРП.ОО1.Н.3.5. Користе језик као низ могућности у изражавању, употребљавајући речи и изразе у основном и фигуративном значењу. СРП.ОО1.Н.3.6. Стилски овладавају реченицом у свакодневном говору и писању,

	изразе у одговарајућем контексту. СРП.ОО1.О.2.2. Пишу кратким, потпуним реченицама једноставне структуре. СРП.ОО1.О.2.8. Уочавају заједничке одлике издвојених речи и закључују којој врсти припадају; закључују о заједничким одликама главних функција речи у реченици и реченица у комуникативном контексту. СПК 3 СРП.ОО1.О.3.1. Разговорно и јасно говоре тако да их саговорник разуме и писано се изражавају у одговарајућим ситуацијама. СРП.ОО1.О.3.8. Користе знања из језика како би се јасно изражавали писаним и усменим путем; доживљавају језик као део свог идентитета и као основу за учење других језика.	место и начин исказане речју или скупом речи; одређују врсте реченица по комуникативној функцији (обавештајне, упитне, заповедне, узвичне) и по облику. СРП.ОО1.С.1.13. Препознају односе антонимије, синонимије, хипонимије/хиперонимије, хомонимије; владају основним творбеним обрасцима (нпр. грађење умањеница). СПК 2 СРП.ОО1.С.2.11. У реченици/тексту уочавају и издвајају одговарајуће примере речи, а затим индуктивно и по аналогiji закључују о одликама врсте и подврсте којој припадају (користе табеле, праве мапе ума...); мењају облике речи према задатим критеријумима (лице, број и род). СРП.ОО1.С.2.12. Рашчлањују реченицу издвајајући реченичне чланове; састављају	користе знања из језика у стваралачком изражавању, као и приликом учења страних језика.
--	---	---	--

		реченице различите по комуникативној функцији и облику. СРП.ОО1.С.2.13. Кроз игру спарују и групишу задате речи препознајући лексичке односе међу њима; примењују основне творбене обрасце. СПК 3 СРП.ОО1.С.3.10. Развијају машту и истражују могућности језичко-стилског обликовања мисли и идеја. СРП.ОО1.С.3.11. Користе знања из језика како би се јасно и правилно изражавали писаним и усменим путем и учили друге језике. СРП.ОО1.С.3.12. Користе различите врсте реченица сходно комуникативној ситуацији; граде свој стил изражавања у свакодневном говору, писању и језичком стваралаштву играјући се могућностима варирања редоследа речи у реченици. СРП.ОО1.С.3.13. Језички	
--	--	--	--

		израз усклађују са контекстом.	
Језичка култура	СПК 1: СРП.ОО1.О.1.3. Познају основна начела вођења разговора и форме учтивног обраћања, препознају говор мржње као негативну појаву. СРП.ОО1.О.1.4. Вођено препричавају, причају и описују на задату тему. СРП.ОО1.О.1.5. Владају техником читања ћириличног и латиничког текста и разумеју информације експлицитно исказане у краћим уметничким и неуметничким текстовима (линеарним и нелинеарним) идентификујући речи и изразе који су им непознати. СПК 2 СРП.ОО1.О.2.3. Постављају питања, траже и дају објашњења, учтиво прихватају или одбијају, захваљују се или се извињавају. СРП.ОО1.О.2.4. Прате дати план, предлажу и бележе идеје за усмено	СПК 1 СРП.ОО1.С.1.1. Читају и казују текст одговарајућом динамиком. СРП.ОО1.С.1.3. Усмено и писано препричавају, причају, описују и учествују у разговору на задату тему; у писаном изражавању примењују правописна правила. СРП.ОО1.С.1.4. У кратким цртама образлажу своје идеје. СРП.ОО1.С.1.5. Идентификују битне информације у линеарном и нелинеарном тексту. СРП.ОО1.С.1.9. Примењују стратегије читања и разумевања прочитаног. СПК 2 СРП.ОО1.С.2.1. Течно читају	СПК 1 СРП.ОО1.Н.1.1. Умеју аргументовано и на занимљив начин да почну, развију и заврше своје усмено и писано излагање користећи богат фонд речи у јасним и потпуним реченицама. СРП.ОО1.Н.1.2. Читају и критички промишљају, издвајају и повезују релевантне изворе и информације, уочавају различите перспективе и гледишта аутора, као и сврху текста. СПК 2 СРП.ОО1.Н.2.1. Усмено и писано излагање обогаћују детаљима, образлажу своје ставове. СРП.ОО1.Н.2.2. Промишљају о комплексним информацијама из различитих делова текста и

	и писано изражавање. СРП.ОО1.О.2.5. Издвајају и репродукују информације експлицитно исказане у краћим текстовима као и непознате речи и изразе, траже објашњење у доступним изворима. СПК 3 СРП.ОО1.О.3.2. Пишу кратке поруке, текстове и попуњавају једноставне обрасце. СРП.ОО1.О.3.3. Пажљиво слушају саговорнике, постављају питања у складу са својим потребама, поштују правила уљудног опхођења, без говора мржње. СРП.ОО1.О.3.4. Веродостојно препричавају и описују оно што су прочитали, видели или чули. СРП.ОО1.О.3.6. Користе информације из различитих врста текстова у свакодневном животу.	и природно казују текст одговарајућим темпом и интонацијом, правилно наглашавајући речи у реченици, поштујући смисао текста. СРП.ОО1.С.2.2. Одређују значења непознатих речи и фразеологизама на основу ситуације и контекста у којем су употребљени, издвајају делове текста који су им нејасни, траже објашњење и прикупљају додатне информације из различитих извора. СРП.ОО1.С.2.3. Држе се теме, јасно структурирају излагање (уводни, средишњи и завршни део); пишу јасним и потпуним реченицама, исправљају своје грешке. СРП.ОО1.С.2.4. Описују како су дошли до идеје, зашто је та идеја добра и како се може реализовати. СРП.ОО1.С.2.5. Издвајају, упоређују и повезују битне информације исказане у	различитих извора, раздвајају чињенице од интерпретације, процењују релевантност, упоређују, тумаче и интегришу информације приказане на различите начине (графикон, дијаграм, илустрација, фотографија, звук и анимација). СПК 3 СРП.ОО1.Н.3.1. Слободно и аутентично исказују своје мисли у говору и писању придобијајући пажњу других. СРП.ОО1.Н.3.2. Изводе сложеније закључке да би процењивали садржај и сврху текста, да би предвиђали, описивали, упоређивали, објашњавали, повезивали и обједињавали; критички се односе према изворима информација водећи рачуна о релевантности информација и безбедности на интернету
--	--	--	--

		различитим деловима текста, као и различитим врстама текстова; представљају информације на различите начине. СПК 3 СРП.ОО1.С.3.2. У свакодневној комуникацији користе одговарајуће речи и фразеологизме; уважавају саговорнике. СРП.ОО1.С.3.3. Правилно пишу и говоре на одговарајућу тему у различитим комуникативним ситуацијама/дигиталном окружењу. СРП.ОО1.С.3.4. Слободно изражавају своје идеје у различитим комуникативним ситуацијама, одговорно се односе према интелектуалној својини. СРП.ОО1.С.3.5. Размењују информације и закључке у вези са различитим врстама текстова; процењују квалитет информација и примереност илустрација које прате текст;	
--	--	--	--

		користе табеле, графиконе, дијаграме и мапе у контексту. СРП.ОО1.С.3.6. Сналазе се у литератури и другим изворима сазнања. .	
--	--	--	--

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК		
Разред: IV	Годишњи фонд часова: 18	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Циљ допунске наставе из Српског језика је пружање подршке ученицима у савладавању основних програмских садржаја из области књижевности, језика и језичке културе, развијање способности читања са разумевањем, правилног усменог и писаног изражавања, као и оспособљавање ученика за примену стечених знања у свакодневној комуникацији и наставном раду. Допунска настава има за циљ да ученицима омогући напредовање у складу са њиховим могућностима, развија самопоуздање и мотивацију за учење и подстиче активније учешће у наставном процесу.		
Тема:	КЊИЖЕВНОСТ	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Садржаји се реализују кроз читање и тумачење прилагођених књижевних текстова, разговор о прочитаном, уочавање основних елемената књижевног дела, препознавање књижевних врста и развијање читалачких навика. Наставник	Методе: метода разговора, метода усменог излагања, метода читања и рада на тексту, демонстративна метода, метода питања и одговора Технике: читање са разумевањем, вођено читање, подвлачење кључних речи, препричавање, уочавање ликова	

користи краће и ученицима блиске текстове, уз постепено вођење ученика ка разумевању прочитаног.	и догађаја, попуњавање наставних листића Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад, фронтални рад.
Активност наставника	- бира и прилагођава текстове према могућностима ученика; поставља питања која подстичу разумевање текста; усмерава ученике на уочавање главних ликова и догађаја; подстиче ученике на изражавање сопственог мишљења; пружа додатна објашњења и примере.
Активност ученика	- читају текстове; одговарају на питања; препричавају прочитано; издвајају главне догађаје и ликове; износе свој утисак о делу; решавају наставне листиће.
Начини праћења постигнућа	- усмено испитивање; посматрање активности ученика; анализа одговора и задатака; провера разумевања текста; праћење напретка у читању и препричавању.
Тема:	ЈЕЗИК
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Садржаји се реализују кроз увежбавање правописних и граматичких правила, препознавање и примену језичких појмова у примерима и практичним задацима. Посебна пажња посвећује се постепеном усвајању наставних садржаја и отклањању уочених тешкоћа у учењу.	Методе: метода разговора, метода демонстрације, метода писаних радова, метода практичних вежбања, метода рада на примеру. Технике: допуњавање реченица, уочавање и исправљање грешака, преписивање, диктат, језичке вежбе, класификација речи и реченица.

	Облици рада: индивидуални рад, фронтални рад, рад у пару, групни рад.
Активност наставника	- објашњава граматичка и правописна правила; даје примере и задатке различите тежине; усмерава ученике у решавању задатака; пружа помоћ и додатна појашњења; прати напредовање ученика.
Активност ученика	- решавају граматичке и правописне задатке; препознају језичке појаве; примењују правила у усменом и писаном изражавању; исправљају грешке; учествују у језичким вежбама.
Начини праћења постигнућа	- кратке провере знања; анализа писаних задатака; праћење примене правила; посматрање активности и самосталности ученика; вођење бележака о напредовању.
Тема:	ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Садржаји се реализују кроз усмено и писано изражавање, вежбе говорења, писања, описивања и препричавања. Ученици се подстичу да јасно и правилно изражавају своје мисли и осећања, уз развијање речника и комуникацијских вештина.	Методе: метода разговора; метода усменог излагања; метода писмених радова; метода практичног рада; метода демонстрације. Технике: описивање, препричавање, састављање реченица, краћи писмени састави, говорне вежбе, драматизација. Облици рада: индивидуални рад, рад у пару, групни рад, фронтални рад.

Активност наставника	- подстиче ученике на усмено и писано изражавање; даје смернице за правилно обликовање реченица; развија комуникацијске вештине ученика; мотивише ученике за активно учешће; исправља и усмерава ученичке одговоре.
Активност ученика	- усмено излажу; пишу краће текстове; описују догађаје, предмете и личности; учествују у разговору; богате речник и развијају језичко изражавање.
Начини праћења постигнућа	- праћење усменог изражавања; анализа писаних радова; посматрање учешћа у раду; процена напредовања у комуникацији; повратна информација ученицима о постигнућима.

МАТЕМАТИКА

Разред: четврти	Годишњи фонд часова : 180
Наставни предмет: Математика	Недељни фонд часова: 5
Службени гласник бр: Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања („Службени гласник РС”, број 104/2024); Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 10/2024); Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 10/2024).	
Циљ учења предмета – Циљ учења предмета математика је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност	

комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.
Опште предметне компетенције - Ученици усвајају основне математичке појмове, знања и вештине, стичу почетну математичку писменост и развијају основе апстрактног мишљења, што представља основу за наставак образовања. Оспособљени су да усмено и писмено комуницирају користећи математички језик. Решавају проблеме из свакодневног живота, користећи математику, индивидуално или у сарадњи са другима. Развијају истраживачки дух и креативност. Мотивисани су да уче, напредују и изграђују позитивне ставове према математици. Развијају основе математичко-логичког резоновања. Уочавају примену математичких знања у другим областима људске делатности (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво...). Одговорно користе дигиталне технологије и податке за учење и решавање проблема. Користе дате податке за извођење закључака.
Међупредметне компетенције - компетенција за учење; одговорно учешће у демократском друштву; естетичка компетенција; комуникација; одговоран однос према околина; одговоран однос према здрављу; предузимљивост и оријентација ка предузетништву; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; сарадња; дигитална компетенција.
Активности наставника - – упознаје ученике са циљевима и садржајима програма – упознаје ученике их са правилима рада – упознаје ученике их са критеријумима оцењивања по областима – упознаје ученике ученике, одређује њихово претходно искуство, снима иницијално стање – редовно пратити рад и залагање ученика на часу – води рачуна о индивидуализацији приступа ученику – подстиче код ученика развој мишљења и разумевања – негује позитивну климу у одељењу

- ствара подстицајну средину за рад и учење
- охрабрује, помаже и подстиче ученике
- омогућава ученицима да сами изводе закључке
- подстицати ученике на учење
- инсистира на систематичности у раду и поштовању принципа и правила рада
- инсистира на практичној примени стечених знања
- оцењивањем мотивише ученике за учење
- оцењивањем процењује ниво постигнућа ученика
- идентификује напредак у учењу и постигнућима ученика
- подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују...

Активности ученика

- активано приступа при излагању новог градива и изради задатака на часу
- практична примењује стечених знања
- активно учествује у раду
- самопроцењује сопствени напредак
- запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство, прати, бележи, истражује сакупља, ствара, игра се....

***Напомена за ИОП-1,2,3.**

За ученике којима је потребна додатна образовна подршка израђује се индивидуални образовни план (ИОП) у складу са врстом и степеном потребе. ИОП-1 подразумева прилагођавање услова рада и метода без измене исхода и стандарда - наставник прилагођава начин рада, темпо, наставна средства и облике комуникације. ИОП-2 подразумева прилагођавање садржаја и исхода у односу на могућности ученика, уз коришћење посебних стандарда постигнућа за поједине или све предмете. ИОП-3 се израђује за ученике са изузетним способностима и подразумева обogaћен програм са проширеним садржајима и вишим захтевима. Сва три плана израђује тим за инклузивно образовање уз сагласност родитеља, а наставник свој рад у одељењу усклађује са усвојеним планом и континуирано прати напредовање ученика.

Начини и поступци остваривања садржаја**Методе рада:**

Вербално-текстуалне методе - заснивају се на живом говору или писаној речи: Метода монолога (усмено излагање); метода дијалога (разговор); метода дискусије; текстуална метода

2. Илустративно-демонстративне методе - ослањају се на чулна опажања и визуелна средства: Метода демонстрације; метода илустрације

3. Лабораторијско-експерименталне и практичне методе - подразумевају директан физички или ментални ангажман ученика на материјалу: Лабораторијски рад; практичан рад;

Савремене и иновативне наставне методе - развијају критичко мишљење, сарадњу, комуникацију и креативност код ученика: Пројектна настава; проблемска настава; кооперативно учење; истраживачка метода ,..

Технике рада: олуја идеја (Brainstorming / Мозгалица); ИНСЕРТ техника (INSERT метод); једноминутни есеј (Minute paper); игра улога (Role-play); Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share); учење по станицама;

Облици рада: Индивидуални, групни, фронтални, индивидуализовани, рад у паровима

	ИОП: Методе, технике и облици рада прилагођавају се индивидуалним образовним потребама ученика у складу са ИОП-ом. Примењују се <u>метода</u> демонстрације уз појачану визуелну и тактилну подршку, метода дијалога прилагођена темпу и нивоу ученика, метода практичног рада кроз скраћене и поједностављене задатке, метода игре као примарни облик учења за ученике са тешкоћама у савладавању градива. За ученике са изузетним способностима примењују се истраживачка метода и пројектна настава са обогаченим захтевима. Од <u>техника</u>, најпримењљивије су игра улога у упрошћеном облику, мисли - размени у пару уз подршку наставника или педагошког асистента, учење по станицама са задацима различите сложености прилагођеним нивоу ученика, олуја идеја. <u>Облик рада</u> који се најчешће примењује у оквиру ИОП-а јесте индивидуални рад са прилагођеним задацима, уз комбиновање са радом у пару где ученик са тешкоћама ради уз подршку вршњака. Фронтални облик рада задржава се у деловима часа где су садржаји доступни свим ученицима, а групни рад организује се тако да ученик са ИОП-ом равноправно учествује у заједничким активностима у складу са својим могућностима. Диференцирана настава: Прилагођавање садржаја, задатака, темпа и начина рада индивидуалним способностима, предзнањима и потребама ученика у оквиру редовне наставе, без измене програмских циљева. Наставник у истом одељењу истовремено ради са ученицима на различитим нивоима, припремајући задатке различите сложености у складу са основним, средњим и напредним нивоом постигнућа. Ученицима који спорије напредују задају се краћи и поједностављени задаци уз појачану визуелну подршку и чешће понављање, а темпо рада прилагођава се индивидуалном напредовању. Ученицима на средњем нивоу задају се задаци у складу са очекиваним исходима програма, уз постепено усложњавање захтева. Ученицима са изузетним способностима припремају се захтевнији задаци са проширеним садржајима -примена знања кроз решавање задатака напредног нивоа; повезивање градива. Треба задавати текстуалне, проблемске задатке, задатке са геометријским приказом
--	---

	аритметичких задатака, текстуалне задатке у којима су дати и подаци који нису битни за решавање, логички задаци са одричним реченицама. Диференцирана настава остварује се и кроз учење по станицама са задацима различите сложености, рад у хомогеним и хетерогеним групама, коришћење различитих наставних материјала прилагођених нивоу ученика, те вршњачку подршку и рад у пару. Наставник континуирано прати напредак свих ученика и флексибилно прилагођава захтеве у складу са постигнутим резултатима, не остављајући ниједног ученика без одговарајућег нивоа подршке или изазова.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење постигнућа ученика представља континуиран педагошки процес којим се вреднују знања, вештине, ангажовање и напредак ученика у складу са дефинисаним стандардима и програмима. Овај процес се у пракси спроводи кроз два главна облика вредновања, коришћењем различитих метода и техника: 1. Формативно праћење (Праћење у току учења) Формативно оцењивање се бележи у педагошкој документацији наставника и служи за усмеравање процеса учења. Редовна активност: Бележење залагања, мотивације и јављања на часу. Домаћи задаци: Контрола редовности и квалитета самосталног рада. Кратке провере: Ненајављени тестови до 15 минута који се не оцењују сумативно. Формативна повратна информација: Давање јасних смерница ученику о томе шта је добро, а шта треба да поправи. Самооцењивање: Подстицање ученика да сами процене свој напредак. Вршњачко оцењивање: Развијање критичког мишљења кроз међусобну процену радова. 2. Сумативно праћење (Вредновање исхода) Сумативно оцењивање се спроводи на крају одређене наставне целине или периода и резултира бројчаном или овом званичном оценом.

	Усмена провера: Директни разговор који омогућава праћење начина резоновања ученика. Писмена провера: Најављени контролни задаци, тестови знања, тематске провере и писмени задаци. Практична провера: Оцењивање експерименталног рада, лабораторијских вежби или цртежа. Пројектна настава: Вредновање групних или појединачних пројеката и презентација. Методе и алати за бележење напретка За систематизацију података о постигнућима, наставници користе специјализоване инструменте: • Педагошка свеска (евиденција): Локално место за бележење запажања о раду ученика. • Ученички портфолио: Збирка најбољих радова, пројеката и самопроцена ученика. • Е-дневник: Званична платформа за увид у оцене и напомене наставника доступна и родитељима. • Дневници учења: Белешке у којима ученици сами наводе своје изазове и постигнућа. • Чекиране листе (Checklists): Брзи преглед остварености конкретних вештина и исхода.
Место извођења	Учионица, природа и отворени простор
Наставна средства	Уџбеници, радне свеске, наставни листићи, слике, модели, дидактички материјал, дигиталне садржаје, аудио-визуелна средства, као и предмете и појаве из непосредног окружења ученика.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: <u>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)</u> Ученици су овладали основним појмовима у вези са природним бројевима и одређују

	вредности једноставнијих израза, што чини најнужнија знања потребна за свакодневни живот и даље школовање. Познају својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број). Уочавају правило за формирање једноставног започетог низа и одређују недостајући члан. Разумеју појам разломка чији је бројилац 1. Овладали су техником решавања простих једначина. Као основ за развој просторног резонавања. Као основ за развој просторног резонавања, именују геометријске објекте у равни и простору и уочавају њихове односе у равни. Ученици користе мерне јединице да изразе различите величине. <u>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</u> Ученици су развили основне вештине комуникације уз коришћење математичких симбола. Решавају задатке једноставног познатог контекста. Класификују задате податке, умеју да одреде шта се од њих очекује. Примењују једноставне математичке процедуре приликом решавања задатака. Анализирају положаје објеката у окружењу. Користе геометријски прибор за цртање једноставнијих геометријских објеката у квадратној мрежи и одређивање њихових мерних карактеристика. Разликују основне геометријске објекте и њихова својства. Користе геометријски прибор за цртање једноставнијих геометријских објеката у квадратној мрежи и одређивање њихових мерних карактеристика. . Класификују задате податке, умеју да одреде шта се од њих очекује. Примењују једноставне математичке процедуре приликом решавања задатака.
--	--

	<u>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)</u> Ученици уочавају математичке правилности и користе математичка знања при решавању једноставних проблема из свакодневног живота. Доносе одлуке у вези са једноставнијим проблемима који се односе на потрошњу и друге видове рационализације. Примењују знања о бројевима при једноставнијим рачунањима. Читају и користе податке који су приказани табеларно и графички. Знања из геометрије, ученици користе при оријентисању у простору, одређивању положаја и односа објеката у окружењу и одређивању основних мерних карактеристика једноставнијих објеката из непосредног окружења. Знања из мерења, ученици користе при оријентисању у простору, одређивању положаја и односа објеката у окружењу и одређивању основних мерних карактеристика једноставнијих објеката из непосредног окружења. Средњи ниво: <u>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)</u> Ученици су овладали својствима природних бројева, уочавају правило за формирање започетог низа бројева, одређују вредности израза и решавају једначине, чиме се оспособљавају за математичко моделовање проблема. Користе разломке за изражавање делова целине. Ученици одређују квантитативна својства фигура у равни и површину коцке и квадра. Уочавају подударност и симетричност фигура. Користе својства геометријских објеката при решавању задатака. Ученици претварају јединице мере из већих у мање и одређују квантитативна својства фигура у равни и површину коцке и квадра.
--	---

	<u>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</u> Ученици су развили основне вештине комуникације математичким језиком и математичким симболима. Анализирају задатак или проблем који решавају, формулишу питања и рашчлањују проблем на мање целине. Приликом решавања задатака издвајају битне податке, примењују процедуре, процењују тачност решења и изводе одговарајуће закључке. Конструирају основне математичке објекте у равни. Анализирају својства објеката у простору помоћу њихових мрежа. Користећи усвојена знања, ученици истражују самостално или са вршњацима и откривају могућности математике. <u>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)</u> Ученици примењују математичка знања и начине закључивања при проучавању природних и друштвених појава и процеса, као и проблема из других наставних предмета. Моделују проблем математичким записом и бирају поступак за његово решавање. Решавају проблем и образлажу решење, користећи одговарајући језик и симболе. Знање о бројевима и променљивим величинама ученици примењују при процењивању и поређењу различитих величина. Користе и графички приказују податке приликом решавања једноставних реалистичних ситуација. Анализом геометријских карактеристика (симетричност и подударност) објеката у окружењу развијају естетичку компетенцију Напредни ниво: <u>Специфична предметна компетенција 1 (СПК 1)</u> Ученици примењују својства природних бројева и операција при одређивању вредности сложенијих израза и решавању једначина у проблемским задацима. Решавају једноставне неједначине. Одређују део целине. Сабирају и одузимају разломке истих именилаца и бројеве у децималном запису са истим бројем децимала. Ученици одређују квантитативна својства сложенијих фигура у равни и запремину коцке и квадра. <u>Специфична предметна компетенција 2 (СПК 2)</u> Ученици су овладали основним вештинама комуникације математичким језиком и
--	---

	употребом математичких симбола. Математички моделују податке који су дати визуелно или у тексту. Упоређују различите врсте информација, изводе закључке у циљу решавања математичких задатака и проблема из свакодневног живота. Дискутују о тачности тврдњи и начинима решавања задатка или проблема. Анализирају туђа решења и образлажу своја. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења. <u>Специфична предметна компетенција 3 (СПК 3)</u> Ученици примењују сложенија знања и вештине засноване на математичком закључивању при решавању проблема. Знања о бројевима и променљивим величинама ученици примењују при процењивању и поређењу, као и при одређивању квантитативних својстава. Анализирају проблеме, бирају стратегије за њихово решавање и образлажу решење. Одређују сва решења и траже оптимално решење проблема из свакодневног живота, како би активно доприносили доброби друштва (рационализација потрошње, унапређивање еколошких услова живота, здравља, развој финансијске писмености и др.). Презентују решење, тумаче га и дискутују о њему. На основу анализе графички и табеларно приказаних података из медија и других извора изводе закључке. Знања о мерама ученици примењују при процењивању, поређењу и мерењу, као и при одређивању квантитативних својстава.
Корелација	Бројеви • Српски језик - Чита са разумевањем различите врсте текстова; правилно изговара, чита и пише бројеве; • Природа и друштво - Природне и друштвене одлике Србије (читање информативних и енциклопедијских текстова; анализирање прочитаног; читање назива географских појмова); Човек – природно, друштвено и свесно биће (Физичке промене у пубертету); Прошлост Србије (Живот у далекој прошлости; Српска држава за време владарске породице Немањића; Живот под турском влашћу; Настанак развој модерне српске државе; Србија у савремено доба); • Ликовна култура – Споразумевање (Споразумевање сликом); Наслеђе (

	Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји; Елементи сценографије) - Музичка култура – Слушање музике (Музика у служби других медија); - Грађанско васпитање: Права потрошача (Информације од значаја за потрошаче. Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача. Заштита потрошачких права); Потрошачко друштво (Стварне потребе и прекомерна потрошња). Геометрија - Српски језик: Врсте речи – придеви; Описивање предмета (квадрат, круг, правоугаоник, троугао ... коцка, квадар, лопта, ваљак, купа ...); - Природа и друштво-оријентација и кретање у простору и времену (бројеви и мере за дужину); - Ликовна култура: Везивање облика у тродимензионалном простору и равни; Облици и њихови квалитети. Кореспонденција облик, величина, боја (предмети облика круга, правоугаоника и квадрата ... коцка, квадар, лопта, купа, ваљак); Кретање облика у простору (фигуре и тела); Вајање (предмети облика круга, правоугаоника и квадрата ... коцка, квадар, лопта, купа, ваљак); Дигитални свет: Дигитално друштво. Мерење и мере - Српски језик: Описивање предмета (квадрат, круг, правоугаоник, троугао ... коцка, квадар, лопта, ваљак, купа ...); Скраћенице; - Природа и друштво: Оријентација и кретање у простору и времену (бројеви и мере за дужину); - Физичко васпитање: Ходање и трчање (мере за дужину и време); Скакање и прескакање (мере за дужину); Бацања (мере за дужину); Дигитални свет: Дигитално друштво.
Наставна тема/област:	БРОЈЕВИ

Садржај теме	Скуп природних бројева са нулом. Декадни систем записивања бројева. Месна вредност цифре. Својства скупа природних бројева. Сабирање и одузимање (писмени поступак). Множење и дељење (писмени поступак). Својства рачунских операција (изражена формулама). Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом). Једначине и неједначине у скупу N_0. Разломци облика $(m, n \leq 10)$. Упоредивање разломака са једнаким бројоцима. Једнакост разломака. Сабирање и одузимање разломака са једнаким именицима. Децимални запис броја са две децимале. Сабирање и одузимање децималних бројева.
---------------------	--

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; - одреди месну вредност цифре; - изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; - састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; - реши једначине и неједначине и провери тачност решења; - реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или неједначину; - процени вредност изрази са једном рачунском операцијом; - одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; - прочита и запише разломке облика $(m, n \leq 10)$; - упореди разломке облика са једнаким бројоцима или именицима; - сабере и одузме разломке са једнаким именицима; - запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; - сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; - чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; - формира низ на основу упутства; - реши задатак применом различитих начина представљања проблема.
Наставна тема/област:	ГЕОМЕТРИЈА
Садржај теме	Квадар и коцка
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - именује елементе и опише особине квадрата и коцке; - црта мреже и прави моделе квадрата и коцке; - препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна.
Образовни стандарди	
Наставна тема/ област	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ

Садржај теме	• Мерење површине (m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a). • Површина квадрата и правоугаоника. • Површина квадра и коцке. • Мерење запремине (m^3, dm^3, cm^3, mm^3). • Запремина квадра и коцке.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; - израчуна површину квадрата и правоугаоника; - израчуна површину и запремину квадра и коцке; - реши проблемске задатке у контексту мерења

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Бројеви	СПК 1 – МАТ.ОО1.О.1.1. Читају, записују и упоређују природне бројеве и приказују их на датој бројевној правој. – МАТ.ОО1.О.1.2. Одређују природни број са датим својством (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог једноставног бројевног низа. – МАТ.ОО1.О.1.3. Рачунају	СПК 1 – МАТ.ОО1.С.1.1. Користе својства природних бројева (паран, непаран, највећи, најмањи, претходни, следећи број) и одређују следеће чланове започетог бројевног низа. – МАТ.ОО1.С.1.2. Одређују месну вредност цифре, као и десетицу, стотину и хиљаду најближу датом броју. – МАТ.ОО1.С.1.3. Решавају једначине са највише две операције. – МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују	СПК 1 – МАТ.ОО1.Н.1.1. Израчунавају бројевну вредност израза са више операција, поштујући приоритет. – МАТ.ОО1.Н.1.2. Решавају проблемске задатке применом својстава природних бројева и операција (укључујући и дељивост и садржавање). – МАТ.ОО1.Н.1.3. Решавају неједначине са једном операцијом. – МАТ.ОО1.Н.1.8. Сабирају и одузимају разломке облика , који

	вредност бројевног израза са највише две операције сабирања и одузимања у оквиру прве хиљаде. – МАТ.ОО1.О.1.4. Множе и деле без остатка двоцифрене и троцифрене бројеве једноцифреним. – МАТ.ОО1.О.1.5. Решавају једначине са једном операцијом у оквиру прве хиљаде. – МАТ.ОО1.О.1.6. Читају, записују и упоређују разломке облика ($n \leq 10$), препознају њихов сликовни приказ и одређују део целине (половину, трећину ... десетину). СПК 2 – МАТ.ОО1.О.2.1. Правилно употребљавају математичке симболе. – МАТ.ОО1.О.2.6. Закључују шта се од њих очекује у математичком захтеву једноставног познатог контекста. – МАТ.ОО1.О.2.7. Примењују једноставне математичке процедуре (директна примена правила, извођење познатих процедура...) при решавању математичких захтева	и упоређују разломке облика, који имају исте имениоце или бројоце и препознају сликовни приказ разломака. – МАТ.ОО1.С.1.4. Читају, записују и упоређују децималне записе бројева са највише две децимале. СПК 2 – МАТ.ОО1.С.2.1. Издвајају битне податке из текста задатка и креирају одговарајући математички запис. – МАТ.ОО1.С.2.2. Процењују тачност решења (провера начина закључивања и тачности спровођења поступака). – МАТ.ОО1.С.2.3. Доносе и формулишу закључке који се односе на математички захтев познатог контекста, уз коришћење математичког језика. – МАТ.ОО1.С.2.4. Решавање проблема своди на решавање мањих целина. – МАТ.ОО1.С.2.9. Радећи самостално или са вршњацима проширују математичка знања. СПК 3 – МАТ.ОО1.С.3.1. Користе математички језик и симболе и формирају математички запис при решавању једноставних проблемских ситуација.	имају исте имениоце. – МАТ.ОО1.Н.1.9. Сабирају и одузимају бројеве у децималном запису са истим бројем децимала (облика $1,23 + 2,54$ или $3,59 - 1,25$). – МАТ.ОО1.Н.1.10. Израчунавају део ($b \leq 10, a < b$) неке целине. СПК 2 – МАТ.ОО1.Н.2.1. Креирају математички запис на основу података датих текстуално и визуелно у сложенијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.Н.2.2. Образлажу начин закључивања, уз коришћење шема, графичких приказа, цртежа и модела по потреби. – МАТ.ОО1.Н.2.3. Анализирају „логичност” решења с обзиром на природу проблема. – МАТ.ОО1.Н.2.4. Изводе закључке повезивањем знања о геометријским објектима, мерењу и рачунским операцијама. – МАТ.ОО1.Н.2.5. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења. СПК 3 – МАТ.ОО1.Н.3.1. Математички моделују реалистичне проблемске ситуације из различитих области
--	---	---	---

	једноставног познатог контекста. – МАТ.ОО1.О.2.8. Анализирају и уочавају правилност код датих бројчаних и других података. СПК 3 – МАТ.ОО1.О.3.1. Решавају једноставну проблемску ситуацију коришћењем израза са једном рачунском операцијом. – МАТ.ОО1.О.3.4. Изражавају одређену суму новца преко различитих апоена и рачунају са новцем у једноставним ситуацијама. – МАТ.ОО1.О.3.5. Читају податке са једноставнијих графикона и табела и дијаграма који се односе на свакодневне животне ситуације.	– МАТ.ОО1.С.3.4. Рачунају са новцем у сложенијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.С.3.5. Представљају дате податке графички и табеларно и преводе их из једне у другу форму. – МАТ.ОО1.С.3.6. Користе податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних ситуација.	(екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво...). – МАТ.ОО1.Н.3.2. Примењују геометријске методе решавања задатака (метод дужи, метод правоугаоника...) – МАТ.ОО1.Н.3.4. Користе процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака. – МАТ.ОО1.Н.3.5. Изводе закључке користећи и упоређујући податке приказане графички или табеларно.
Геометрија	СПК 1 – МАТ.ОО1.О.1.7. Именују геометријске објекте у равни и простору. – МАТ.ОО1.О.1.8. Уочавају и именују делове од којих је сложен геометријски објекат;	СПК 1 – МАТ.ОО1.С.1.5. Користе својства геометријских објеката у равни и простору (квадрат, правоугаоник, троугао, круг, квадар, коцка) при решавању задатака. – МАТ.ОО1.С.1.7. Одређују обим	СПК 1 – МАТ.ОО1.Н.1.5. Израчунавају обим и површину сложених фигура у равни. – МАТ.ОО1.Н.1.6. Израчунавају запремину коцке и квадра. – МАТ.ОО1.Н.1.7. Претварају мере

	– МАТ.ОО1.О.1.9. Уочавају међусобне односе два геометријска објекта у равни (паралелност, нормалност, припадност). СПК 2 – МАТ.ОО1.О.2.2. Анализирају међусобни положај објекта у простору. – МАТ.ОО1.О.2.3. Цртају геометријске облике помоћу лењира. – МАТ.ОО1.О.2.5. Упоредују и класификују геометријске објекте према својствима. – МАТ.ОО1.О.2.6. Закључују шта се од њих очекује у математичком захтеву једноставног познатог контекста. – МАТ.ОО1.О.2.7. Примењују једноставне математичке процедуре (директна примена правила, извођење познатих процедура...) при решавању математичких захтева једноставног познатог контекста. СПК 3 – МАТ.ОО1.О.3.2. Одређују положаје, односе и смер	троугла, квадрата и правоугаоника. – МАТ.ОО1.С.1.8. Одређују површину квадрата, правоугаоника, коцке и квадрата. – МАТ.ОО1.С.1.9. Уочавају подударне и симетричне фигуре. СПК 2 – МАТ.ОО1.С.2.1. Издвајају битне податке из текста задатка и креирају одговарајући математички запис. – МАТ.ОО1.С.2.2. Процењују тачност решења (провера начина закључивања и тачности спровођења поступака). – МАТ.ОО1.С.2.3. Доносе и формулишу закључке који се односе на математички захтев познатог контекста, уз коришћење математичког језика. – МАТ.ОО1.С.2.4. Решавање проблема своде на решавање мањих целина. – МАТ.ОО1.С.2.5. Уочавају и цртају различите врсте углова. – МАТ.ОО1.С.2.6. Конструирају квадрат, правоугаоник и троугао, ако су дате дужине страница и кружницу датог полупречника. – МАТ.ОО1.С.2.7. Користе мрежу коцке и квадрата при извођењу закључака о њиховим својствима. – МАТ.ОО1.С.2.8. Допуњавају дати	за мерење дужине, масе, времена, запремине течности. СПК 2 – МАТ.ОО1.Н.2.1. Креирају математички запис на основу података датих текстуално и визуелно у сложенијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.Н.2.2. Образлажу начин закључивања, уз коришћење шема, графичких приказа, цртежа и модела по потреби. – МАТ.ОО1.Н.2.3. Анализирају „логичност” решења с обзиром на природу проблема. – МАТ.ОО1.Н.2.4. Изводе закључке повезивањем знања о геометријским објектима, мерењу и рачунским операцијама. – МАТ.ОО1.Н.2.5. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења. СПК 3 – МАТ.ОО1.Н.3.1. Математички моделују реалистичне проблемске ситуације из различитих области (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво...). – МАТ.ОО1.Н.3.2. Примењују геометријске методе решавања задатака (метод дужи, метод правоугаоника...)
--	---	--	---

	кретања објеката у окружењу. – МАТ.ОО1.О.3.3. Одређују димензије и површину дводимензионалних објеката у окружењу, при чему за површину користе нестандартне јединице мере.	цртеж тако да добијена фигура буде симетрична у односу на дату праву и одређују осу симетрије. – МАТ.ОО1.С.2.9. Радећи самостално или са вршњацима проширују математичка знања. СПК 3 – МАТ.ОО1.С.3.5. Представљају дате податке графички и табеларно и преводе их из једне у другу форму. – МАТ.ОО1.С.3.6. Користе податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних ситуација. – МАТ.ОО1.С.3.7. Уочавају симетричност и подударност објеката у окружењу.	– МАТ.ОО1.Н.3.4. Користе процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака. – МАТ.ОО1.Н.3.5. Изводе закључке користећи и упоређујући податке приказане графички или табеларно.
Мерење и мере	СПК 1 – МАТ.ОО1.О.1.10. Користе јединице за мерење дужине, масе, времена и запремине течности и изражавају дужине претварањем веће јединице у мању. СПК 2 – МАТ.ОО1.О.2.4. Мере дужину дужи мерним инструментом и површину	СПК 1 – МАТ.ОО1.С.1.6. Претварају мере за мерење масе, времена и запремине течности из већих мерних јединица у мање. СПК 2 – МАТ.ОО1.С.2.1. Издвајају битне податке из текста задатка и креирају одговарајући математички запис. – МАТ.ОО1.С.2.2. Процењују тачност решења (провера начина закључивања и тачности спровођења поступака).	СПК 1 – МАТ.ОО1.Н.1.4. Претварају мере за мерење површине и запремине из већих мерних јединица у мање. – МАТ.ОО1.Н.1.7. Претварају мере за мерење дужине, масе, времена, запремине течности. СПК 2 – МАТ.ОО1.Н.2.1. Креирају математички запис на основу података датих текстуално и визуелно у сложенијим ситуацијама.

	фигуре нестандартном јединицом мере. – МАТ.ОО1.О.2.5. Упоредују и класификују геометријске објекте према својствима. – МАТ.ОО1.О.2.6. Закључују шта се од њих очекује у математичком захтеву једноставног познатог контекста. – МАТ.ОО1.О.2.7. Примењују једноставне математичке процедуре (директна примена правила, извођење познатих процедура...) при решавању математичких захтева једноставног познатог контекста. СПК 3 – МАТ.ОО1.О.3.3. Одређују димензије и површину дводимензионалних објеката у окружењу, при чему за површину користе нестандартне јединице мере.	– МАТ.ОО1.С.2.3. Доносе и формулишу закључке који се односе на математички захтев познатог контекста, уз коришћење математичког језика. – МАТ.ОО1.С.2.4. Решавање проблема своде на решавање мањих целина. – МАТ.ОО1.С.2.9. Радећи самостално или са вршњацима проширују математичка знања. СПК 3 – МАТ.ОО1.С.3.2. Мере дужину и резултат мерења записују коришћењем природних бројева или бројева у децималном запису. – МАТ.ОО1.С.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужину и пореде дате величине у једноставним ситуацијама. – МАТ.ОО1.С.3.5. Представљају дате податке графички и табеларно и преводе их из једне у другу форму. – МАТ.ОО1.С.3.6. Користе податке приказане графички или табеларно у решавању једноставних ситуација. – МАТ.ОО1.С.3.7. Уочавају симетричност и подударност објеката у окружењу.	– МАТ.ОО1.Н.2.2. Образлажу начин закључивања, уз коришћење шема, графичких приказа, цртежа и модела по потреби. – МАТ.ОО1.Н.2.3. Анализирају „логичност” решења с обзиром на природу проблема. – МАТ.ОО1.Н.2.4. Изводе закључке повезивањем знања о геометријским објектима, мерењу и рачунским операцијама. – МАТ.ОО1.Н.2.5. Користе дигиталне алате за проналажење и представљање решења. СПК 3 – МАТ.ОО1.Н.3.1. Математички моделују реалистичне проблемске ситуације из различитих области (екологија, здравље, култура, финансије, предузетништво...). – МАТ.ОО1.Н.3.2. Примењују геометријске методе решавања задатака (метод дужи, метод правоугаоника...) – МАТ.ОО1.Н.3.3. Користе мерне јединице за мерење времена, масе, запремине течности и дужине и пореде дате величине у сложенијим ситуацијама. – МАТ.ОО1.Н.3.4. Користе
--	--	---	--

			процењивање приликом мерења, рачунања и решавања проблемских задатака. – МАТ.ОО1.Н.3.5. Изводе закључке користећи и упоређујући податке приказане графички или табеларно.
--	--	--	--

ДОДАТНА НАСТАВА		
Наставни предмет: Математика		
Разред: четврти	Годишњи фонд часова: 36	Недељни фонд часова: 1
Циљ учења: Додатни рад се организује за посебно заинтересоване ученике који желе да сазнају више и покажу своју даровитост и да се припремају за такмичење. Прошириваће се садржаји из редовне наставе овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развијају основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.		
Тема:	БРОЈЕВИ	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме - Декадни систем записивања бројева. - Месна вредност цифре. - Својства скупа природних бројева.	<u>Методе:</u> 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Метода монолога (усмено излагање): Наставник прича, објашњава или описује садржај, док ученици слушају и бележе. Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика.	

- Сабирање и одузимање (писмени поступак) . - Множење и дељење (писмени поступак) . - Својства рачунских операција (изражена формулама) . - Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са променљивом) . Једначине и неједначине у скупу $\mathbb{N}_0$. - Разломци облика $(\frac{m}{n}, n \leq 10)$. - Упоредивање разломака са једнаким бројиоцима. - Једнакост разломака. - Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима. - Децимални запис броја са две децимале. - Сабирање и одузимање децималних бројева.	Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. 2. <u>Илустративно-демонстративне методе</u> Метода демонстрације: Показивање реалних објеката, модела, процеса или кретања које ученици посматрају. Метода илустрације: Приказ дијаграма, скица, фотографија, графикона или уметничких предмета ради лакшег разумевања. 3. <u>Лабораторијско-експерименталне и практичне методе</u> Лабораторијски рад: Ученици самостално или у групама изводе експерименте и огледе. Практичан рад: Израда предмета, цртање скица или решавање конкретних задатака ради примене знања у пракси. 4. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. Технике: • <u>технике активног учења</u>
--	--

	· Олуја идеја (Brainstorming / Мозгалица) – Брзо прикупљање свих идеја на одређену тему без претходне критике или оцењивања, што подстиче креативност и слободу изражавања. · ИНСЕРТ техника (INSERT метод) – Интерактивни систем за означавање ефикасног читања и размишљања. Ученици током читања текста на маргинама стављају ознаке за познате информације (i) нове сазнања (+), супротне ставове (-) и нејасне делове који захтевају додатно појашњење (?). · Једноминутни есеј (Minute paper) – Техника провере разумевања на крају часа. Ученици имају 60 до 120 секунди да на папиру одговоре на конкретно питање или сумирају главну поруку лекције. · Коцкарење – Техника која анализира тему кроз шест различитих перспектива које носе стране коцке: опиши, упореди, повежи, анализирај, примени и аргументуј (за и против). · Студија случаја (Case study) – Детаљна анализа стварног или реалног хипотетичког проблема. Ученици истражују околности, повезују теорију са праксом и предлажу решења. · Игра улога (Role-play) – Ученици преузимају специфичне улоге унутар задате ситуације, чиме развијају емпатију, комуникационе вештине и боље разумеју сложене друштвене односе. <u>Технике групног и кооперативног рада</u> · Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share) – Ученици најпре самостално размишљају о питању, затим у пару усклађују ставове, а на крају закључак износе целој групи. · Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. · Учење по станицама – Рад у учионици где су постављени различити задаци на неколико локација (станица). Групе ученика циклично обилазе станице и решавају специфичне проблеме.
--	---

	Облици рада: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални, тимски рад.
Активност наставника	Прати рад и напредовање ученика, припрема посебне, индивидуалне и индивидуализоване материјале за рад, напредног нивоа.
Активност ученика	Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, раду групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Решавају задатке у реалистичним и проблемским ситуацијама. Учествују на школском такмичењу.
Начини праћења постигнућа	- Праћење рада на часу; - Прилагођени домаћи задаци напредног нивоа - Самооцењивање Континуирано праћење, записи у свескама, евалуација; у оквиру припрема за такмичење ученици ће радити задатке на часовима додатне наставе и код куће. Анализа грешака ће се вршити на часовима додатне наставе.
Тема:	ГЕОМЕТРИЈА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме • Квадар и коцка	Методе: <u>Вербално-текстуалне методе</u> Метода монолога (усмено излагање): Наставник прича, објашњава или описује садржај, док ученици слушају и бележе. Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. <u>Илустративно-демонстративне методе</u>

	Метода демонстрације: Показивање реалних објеката, модела, процеса или кретања које ученици посматрају. Метода илустрације: Приказ дијаграма, скица, фотографија, графикана или уметничких предмета ради лакшег разумевања. 3. <u>Лабораторијско-експерименталне и практичне методе</u> Лабораторијски рад: Ученици самостално или у групама изводе експерименте и огледе. Практичан рад: Израда предмета, цртање скица или решавање конкретних задатака ради примене знања у пракси. 4. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. <u>Технике:</u> • <u>технике активног учења</u> • Олуја идеја (Brainstorming / Мозгалица) – Брзо прикупљање свих идеја на одређену тему без претходне критике или оцењивања, што подстиче креативност и слободу изражавања. • ИНСЕРТ техника (INSERT метод) – Интерактивни систем за означавање ефикасног читања и размишљања. Ученици током читања текста на маргинама стављају ознаке за познате информације (ü) нове
--	---

	сознања (+), супротне ставове (-) и нејасне делове који захтевају додатно појашњење (?). · Једноминутни есеј (Minute paper) – Техника провере разумевања на крају часа. Ученици имају 60 до 120 секунди да на папиру одговоре на конкретно питање или сумирају главну поруку лекције. · Коцкарење – Техника која анализира тему кроз шест различитих перспектива које носе стране коцке: опиши, упореди, повежи, анализирај, примени и аргументуј (за и против). · Студија случаја (Case study) – Детаљна анализа стварног или реалног хипотетичког проблема. Ученици истражују околности, повезују теорију са праксом и предлажу решења. · Игра улога (Role-play) – Ученици преузимају специфичне улоге унутар задате ситуације, чиме развијају емпатију, комуникационе вештине и боље разумеју сложене друштвене односе. <u>Технике групног и кооперативног рада</u> · Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share) – Ученици најпре самостално размишљају о питању, затим у пару усклађују ставове, а на крају закључак износе целој групи. · Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. · Учење по станицама – Рад у учионици где су постављени различити задаци на неколико локација (станица). Групе ученика циклично обилазе станице и решавају специфичне проблеме. <u>Облици рада:</u> фронтални, групни, рад у пару, индивидуални, тимски рад.
Активност наставника	Прати рад и напредовање ученика, припрема посебне, индивидуалне и индивидуализоване материјале за рад, напредног нивоа.
Активност ученика	Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност начасу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, раду

	групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Решавају задатке у реалистичним и проблемским ситуацијама. Учествују на школском такмичењу.
Начини праћења постигнућа	- Праћење рада на часу; - Прилагођени домаћи задаци напредног нивоа - Самооцењивање Континуирано праћење, записи у свескама, евалуација; у оквиру припрема за такмичење ученици ће радити задатке на часовима додатне наставе и код куће. Анализа грешака ће се вршити на часовима додатне наставе.
Тема:	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме -Мерење површине (m^2 , dm^2 , cm^2 , mm^2 , km^2 , ha , a) . - Површина квадрата и правоугаоника. - Површина квадра и коцке. - Мерење запремине (m^3 , dm^3 , cm^3 , mm^3) . - Запремина квадра и коцке.	<u>Методе:</u> 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> Метода монолога (усмено излагање): Наставник прича, објашњава или описује садржај, док ученици слушају и бележе. Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. 2. <u>Илустративно-демонстративне методе</u> Метода демонстрације: Показивање реалних објеката, модела, процеса или кретања које ученици посматрају. Метода илустрације: Приказ дијаграма, скица, фотографија, графикона или уметничких предмета ради лакшег разумевања. 3. <u>Лабораторијско-експерименталне и практичне методе</u>

	Лабораторијски рад: Ученици самостално или у групама изводе експерименте и огледе. Практичан рад: Израда предмета, цртање скица или решавање конкретних задатака ради примене знања у пракси. 4. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. <u>Технике:</u> • <u>технике активног учења</u> • Олуја идеја (Brainstorming / Мозгалица) – Брзо прикупљање свих идеја на одређену тему без претходне критике или оцењивања, што подстиче креативност и слободу изражавања. • ИНСЕРТ техника (INSERT метод) – Интерактивни систем за означавање ефикасног читања и размишљања. Ученици током читања текста на маргинама стављају ознаке за познате информације (i) нове сазнања (+), супротне ставове (-) и нејасне делове који захтевају додатно појашњење (?). • Једноминутни есеј (Minute paper) – Техника провере разумевања на крају часа. Ученици имају 60 до 120 секунди да на папиру одговоре на конкретно питање или сумирају главну поруку лекције. • Коцкарење – Техника која анализира тему кроз шест различитих перспектива које носе стране коцке: опиши, упореди, повежи,
--	--

	анализирај, примени и аргументуј (за и против). · Студија случаја (Case study) – Детаљна анализа стварног или реалног хипотетичког проблема. Ученици истражују околности, повезују теорију са праксом и предлажу решења. · Игра улога (Role-play) – Ученици преузимају специфичне улоге унутар задате ситуације, чиме развијају емпатију, комуникационе вештине и боље разумеју сложене друштвене односе. <u>Технике групног и кооперативног рада</u> · Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share) – Ученици најпре самостално размишљају о питању, затим у пару усклађују ставове, а на крају закључак износе целој групи. · Слагалица (Jigsaw) – Наставна јединица се дели на делове. Сваки члан матичне групе постаје "експерт" за један део, проучава га са експертима из других група, а затим се враћа и подучава чланове свог тима. · Учење по станицама – Рад у учионици где су постављени различити задаци на неколико локација (станица). Групе ученика циклично обилазе станице и решавају специфичне проблеме. Облици рада: фронтални, групни, рад у пару, индивидуални, тимски рад.
Активност наставника	Прати рад и напредовање ученика, припрема посебне, индивидуалне и индивидуализоване материјале за рад, напредног нивоа.
Активност ученика	Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност начасу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, раду групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Решавају задатке у реалистичним и проблемским ситуацијама. Учествују на школском такмичењу.
Начини праћења постигнућа	- Праћење рада на часу; - Прилагођени домаћи задаци напредног нивоа - Самооцењивање Континуирано праћење, записи у свескама, евалуација; у оквиру припрема за

	такмичење ученици ће радити задатке на часовима додатне наставе и код куће. Анализа грешака ће се вршити на часовима додатне наставе.
--	---

ДОПУНСКА НАСТАВА		
Наставни предмет: Математика		
Разред: четврти	Годишњи фонд часова: 18	Недељни фонд часова: 0,5
Циљ учења допунске наставе математике је помоћ ученицима који у редовној настави математике теже савладавају делове предвиђеног програма; Помоћ ученицима који немају потребно самопоуздање или нису довољно мотивисани. Сагледавање специфичности заостајања у савладавању градива и проналажење начина успешног превазилажења проблема у сваком појединачном случају.		
Тема:	БРОЈЕВИ	
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Систематско увежбавање читања, писања и упоређивања бројева скупа $\mathbb{N}_0$. Вежбање рачунских операција (сабирање, одузимање, множење и дељење). Решавање једноставних једначина. Уочавање бројевних низова и својстава природних бројева. Рад на конкретним примерима и задацима из свакодневног живота.	Методе: 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> · Метода монолога (усмено излагање): Наставник прича, објашњава или описује садржај, док ученици слушају и бележе. · Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. · Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима.	

	· Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. 2. <u>Илустративно-демонстративне методе</u> · Метода демонстрације: Показивање реалних објеката, модела, процеса или кретања које ученици посматрају. · Метода илустрације: Приказ дијаграма, скица, фотографија, графикана или уметничких предмета ради лакшег разумевања. 3. <u>Лабораторијско-експерименталне и практичне методе</u> · Лабораторијски рад: Ученици самостално или у групама изводе експерименте и огледе. · Практичан рад: Израда предмета, цртање скица или решавање конкретних задатака ради примене знања у пракси. 4. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> · Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. · Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. · Кооперативно учење: Рад у малим групама где
--	--

	успех појединца зависи од успеха целог тима. · Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. <u>Технике:</u> Вербална размена, игре, разни видови креативног изражавања (цртање, звук, покрет...), мапе ума, мултимедијалне технологије... <u>Облици рада:</u> Индивидуални, групни, фронтални, индивидуализовани, рад у паровима
Активност наставника	-Упознаје ученике, одређује њихово претходно искуство, снима иницијално стање; -Редовно пратити рад и залагање ученика на часу; -Води рачуна о индивидуализацији приступа ученику; - Подстиче код ученика развој мишљења и разумевања; - Негује позитивну климу у одељењу; - Ствара подстицајну средину за рад и учење; - Охрабрује, помаже и подстиче ученике; - Омогућава ученицима да сами изводе закључке; подстиче ученике на учење;

	- Инсистира на систематичности у раду и поштовању принципа и правила; - Ради практичној примени стечених знања; - Идентификује напредак у учењу и постигнућима ученика; - Подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују...
Активност ученика	Примењује стечена знања, активно учествује у раду, самопроцењује сопствени напредак; запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство....
Начини праћења постигнућа	- Праћење рада на часу; - Писмене провере: тестови, контролне вежбе, контролни наставни листићи. - Прилагођени домаћи задаци. - Праћење уредности школске свеске и доношење прибора за рад. - Кратка усмена проверавања.

	- Самооцењивање Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а важно је ученике оспособљавати и охрабрити да процењују сопствени напредак у учењу.
Тема:	ГЕОМЕТРИЈА
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Препознавање и именовање геометријских објеката. Цртање основних облика (квадрат, правоугаоник, троугао, круг, квадар, коцка). Израчунавање површине и запремине квадра и коцке..	<u>Методе:</u> 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> · Метода монолога (усмено излагање): Наставник прича, објашњава или описује садржај, док ученици слушају и бележе. · Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. · Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. · Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. 2. <u>Илустративно-демонстративне методе</u> · Метода демонстрације: Показивање реалних објеката, модела, процеса или кретања које ученици

	посматрају. · Метода илустрације: Приказ дијаграма, скица, фотографија, графикона или уметничких предмета ради лакшег разумевања. <u>Технике:</u> Вербална размена, игре, разни видови креативног изражавања (цртање, звук, покрет...), мапе ума, мултимедијалне технологије... <u>Облици рада:</u> Ииндивидуални, групни, фронтални, индивидуализовани, рад у паровима
Активност наставника	-Упознаје ученике, одређује њихово претходно искуство, снима иницијално стање; -Редовно пратити рад и залагање ученика на часу; -Води рачуна о индивидуализацији приступа ученику; - Подстиче код ученика развој мишљења и разумевања; - Негује позитивну климу у одељењу; - Ствара подстицајну средину за рад и учење; - Охрабрује, помаже и подстиче ученике; - Омогућава ученицима да сами изводе закључке;

	подстиче ученике на учење; - Инсистира на систематичности у раду и поштовању принципа и правила; - Ради практичној примени стечених знања; - Идентификује напредак у учењу и постигнућима ученика; - Подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују...
Активност ученика	Примењује стечена знања, активно учествује у раду, самопроцењује сопствени напредак; запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство....
Начини праћења постигнућа	- Праћење рада на часу; - Писмене провере: тестови, контролне вежбе, контролни наставни листићи. - Прилагођени домаћи задаци. - Праћење уредности школске свеске и доношење прибора за рад. - Кратка усмена проверавања.

	- Самооцењивање Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а важно је ученике оспособљавати и охрабрити да процењују сопствени напредак у учењу.
Тема:	МЕРЕЊЕ И МЕРЕ
Начини и поступци остваривања садржаја/теме Упознавање и примена мерних јединица за дужину, масу, време и запремину течности. Јединице мере за површину и запремину. Претварање јединица. Мерење у практичним ситуацијама. Решавање једноставних текстуалних задатака.	<u>Методе:</u> 1. <u>Вербално-текстуалне методе</u> · Метода монолога (усмено излагање): Наставник прича, објашњава или описује садржај, док ученици слушају и бележе. · Метода дијалога (разговор): Интерактивни разговор кроз питања и одговоре између наставника и ученика. · Метода дискусије: Размена мишљења и дебата о некој теми са супротстављеним ставовима. · Текстуална метода: Рад на тексту кроз читање, анализу уџбеника, чланака или писање белешки. 2. <u>Илустративно-демонстративне методе</u> · Метода демонстрације: Показивање реалних објеката, модела, процеса или кретања које ученици

	посматрају. · Метода илустрације: Приказ дијаграма, скица, фотографија, графикона или уметничких предмета ради лакшег разумевања. 3. <u>Лабораторијско-експерименталне и практичне методе</u> · Лабораторијски рад: Ученици самостално или у групама изводе експерименте и огледе. · Практичан рад: Израда предмета, цртање скица или решавање конкретних задатака ради примене знања у пракси. 4. <u>Савремене и иновативне наставне методе</u> · Пројектна настава: Ученици дугорочно истражују комплексну тему и стварају завршни производ. · Проблемска настава: Учење кроз решавање конкретног, реалног и изазовног проблема. · Кооперативно учење: Рад у малим групама где успех појединца зависи од успеха целог тима. · Истраживачка метода: Самостално прикупљање података и доношење закључака на основу упита. <u>Технике:</u> Вербална размена, игре, разни видови креативног
--	--

	изражавања (цртање, звук, покрет...), мапе ума, мултимедијалне технологије... <u>Облици рада:</u> Индивидуални, групни, фронтални, индивидуализовани, рад у паровима
Активност наставника	-Упознаје ученике, одређује њихово претходно искуство, снима иницијално стање; -Редовно пратити рад и залагање ученика на часу; -Води рачуна о индивидуализацији приступа ученику; - Подстиче код ученика развој мишљења и разумевања; - Негује позитивну климу у одељењу; - Ствара подстицајну средину за рад и учење; - Охрабрује, помаже и подстиче ученике; - Омогућава ученицима да сами изводе закључке; подстиче ученике на учење; - Инсистира на систематичности у раду и поштовању принципа и правила; - Ради практичној примени стечених знања; - Идентификује напредак у учењу и постигнућима ученика;

	- Подстиче ученике да опажају, примењују, препознају, упоређују, изводе закључке, повезују знања са другим областима и другим предметима, решавају проблеме, практично примењују...
Активност ученика	Примењује стечена знања, активно учествује у раду, самопроцењује сопствени напредак; запажа, упоређује, примењује, повезује, решава проблем, организује, повезује знања са другим областима, ослања се на претходно искуство....
Начини праћења постигнућа	- Праћење рада на часу; - Писмене провере: тестови, контролне вежбе, контролни наставни листићи. - Прилагођени домаћи задаци. - Праћење уредности школске свеске и доношење прибора за рад. - Кратка усмена проверавања. - Самооцењивање Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а важно је ученике оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у учењу.

ПРИРОДА И ДРУШТВО

Разред: четврти	Годишњи фонд часова : 72
Наставни предмет: Природа и друштво	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања („Службени гласник РС”, број 104/2024); Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 10/2024); Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 10/2024).	
Циљ учења предмета Природа и друштво јесте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.	
Опште предметне компетенције Учењем предмета Природа и друштво ученици стичу знања о појавама, променама и процесима у природи и друштву, уочавају њихову повезаност и међузависност; развијају вештине и формирају ставове и вредности који им омогућавају да упознају себе и свет који их окружује и развијају способности за активан и одговоран живот. Подстиче се изградња личног, културног и националног идентитета, уз истовремено уважавање других, као и друштвеног и природног окружења; формирају се елементарни научни појмови и постепено гради основа за систем појмова из природних, друштвених и техничко-технолошких наука, чиме се стварају темељи за наставак образовања. Ученици се кроз различите врсте вођених активности, а уз уважавање њиховог претходног искуства, оспособљавају да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе, чиме се подстиче њихова природна радозналост и негује жеља за сазнавањем и откривањем. Кроз истраживачки рад, ученици развијају вештине критичког мишљења и решавања проблема, самостално закључивање, креативност и иновативност. Оспособљавају се да, у процесу сазнавања, користе релевантне изворе информација, а прикупљене податке представљају на различите начине, укључујући и коришћење ИКТ-а. Ученици излажу идеје и дискутују о њима, уз поштовање и међусобно уважавање, чиме развијају сараднички дух и унапређују способност комуникације.	
Међупредметне компетенције Компетенција за учење (ученик самостално планира време за учење, користи различите изворе информација (уџбеник, интернет) и прати свој напредак у знању о Србији и природи)	

Дигитална компетенција (коришћење ИКТ-а за истраживање о националним парковима, историјским личностима и израду дигиталних презентација или мапа ума)

Решавање проблема (способност ученика да примени знање о материјалима или оријентацији у простору како би решио конкретан практичан задатак или проблемски експеримент)

Сарадња (рад у паровима или малим групама приликом израде пројеката о прошлости Србије или истраживања природних лепота)

Одговоран однос према здрављу (разумевање значаја правилне исхране, физичке активности и очувања чула -теме Човек - природно и друштвено биће)

Одговоран однос према околини (развијање свести о рециклажи, заштити вода и очувању националних паркова Србије)

Естетска компетенција (препознавање лепоте у природним пределима Србије и културном наслеђу; израда ликовних приказа наставних садржаја)

Комуникација (способност да јасно изнесе своје мишљење о еколошким проблемима или да аргументовано говори о историјским догађајима)

Предузимљивост и оријентација ка предузетништву (планирање и извођење малих разредних акција нпр. акција прикупљања рециклажног материјала)

Активности наставника:

припрема план и програм наставног рада, планира корелацију са другим предметима и свакодневним животом; врши избор метода и техника рада, као и наставних средстава прилагођавајући их способностима и темпу напредовања ученика; обавештава, предлаже и подстиче; мисаоно активира, мотивише ученике и оспособљава их да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе; прати ток ученичких активности на часу; процењује рад ученика и сопствени рад; развија интересовања код ученика; подстиче интеракцију наставник – ученик и интеракцију међу ученицима која је у функцији учења; поставља питања и одговара на питања; помаже ученику да прецизира своје исказе; пружа потребну помоћ ученицима, мотивише их, подстиче и подржава; прати напредовање сваког ученика и вреднује његово постигнуће и даје разумљиву повратну информацију о њиховом раду; учи ученике како да постављају циљеве у учењу и да процењују свој напредак .

Активности ученика: упознаје нове наставне садржаје, усваја нова знања; повезује претходно стечена знања са новим; учествује у обнављању градива; мисаоно се ангажује; користи своја постојећа знања и искуства; дефинише нове појмове; решава проблеме; активан је у саопштавању и преношењу својих опажања; изводи огледе; илуструје појава и процеса из свакодневног живота; бележи опажања (записује графички, симболички, електронски); формулише и размењује своје идеје са другима; уочава, дефинише и прецизира проблем; сагледава примену знања на примерима практичних задатака из свакодневног живот. *Напомена за ИОП-1,2,3.- Садржаји, исходи, темпо рада, наставна средства, начин читања и писања, обим текста и начини провере прилагођавају се индивидуалном образовном плану. Вреднују се лични напредак, активност, разумевање основних садржаја, самосталност у односу на могућности ученика и учешће у заједничким активностима.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Вербално-текстуалне методе, илустративно-демонстративне методе, лабораторијско-експерименталне и практичне методе, савремене и иновативне наставне методе (пројектна настава, проблемска настава, кооперативно учење, истраживачка метода) Технике рада: Олуја идеја (Brainstorming / Мозгалица), ИНСЕРТ техника (INSERT метод), Једноминутни есеј (Minute paper), Коцкарење, Студија случаја (Case study), Игра улога (Role-play), Мисли – Размени у пару (Think-Pair-Share), Слагалица (Jigsaw), Учење по станицама. Облици рада: Фронтални, индивидуални, рад у паровима, групни рад . ИОП: Прилагођавање захтева (исхода, садржаја, темпа, текста, наставних средстава, начина провере и критеријума вредновања) према индивидуалним образовним плановима Диференцирана настава: Припрема наставних листића на три нивоа тежине; омогућавање напреднијим ученицима да буду

	лидери (презентери), док ученици који спорије напредују добијају подршку; изборни задаци; додатна питања; рад са краћим или дужим текстом и различити начини представљања знања.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Формативно праћење: • Педагошка свеска (евиденција залагања, мотивације и јављања); • Домаћи задаци (контрола редовности и квалитета); • Петнаестоминутне провере знања; • Формативна повратна информација; • Самооцењивање и вршњачко оцењивање кроз критички осврт. Сумативно вредновање: • Усмена провера; • Тематске писмене провере знања; * Пројектна настава.
Место извођења	Учионица, природа и отворени простор
Наставна средства	Зидна карта Србије, атлас, неме карте, компас, дигиталне презентације о националним парковима, историјске карте, слике значајних личности, временска линија (лента времена), одломци из историјских читанки, узорци различитих материјала, прибор за огледе (чаше, вода, вага), материјал за рециклажу, модели органа, слике здравог начина живота, пирамида исхране, ИКТ презентације.
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК 1: Препознаје и именује облике рељефа, воде и административне целине Србије користећи стручну терминологију. Описује здраве стилове живота (исхрану, физичку активност, дигиталну хигијену) и утицај човека на природно окружење. Именује различите материјале из окружења и описује њихова основна физичка својства. : Издаја и кратко описује кључне догађаје и личности из историје Србије користећи примерене изворе информисања. СПК 2: Користи географску карту Србије за идентификовање кључних планина, река, градова и суседних држава Прикупља податке о еколошким проблемима и презентује их уз помоћ ИКТ-а,

	сарађујући са вршњацима у групи. Учествоје у вођеним огледима како би истражио промене на материјалима и начине на које се могу раздвајати смеше. : Анализира једноставне историјске изворе (фотографије, предмете, споменике) како би извео закључке о животу у прошлости. СПК 3: Развија национални и културни идентитет кроз упознавање природних богатстава своје земље и уважавање њене разноликости. : Примењује здраве животне навике и показује одговоран однос према сопственом здрављу и заштити природе у свакодневним ситуацијама. Адекватно и безбедно рукује материјалима у свакодневном животу, разумевајући значај рециклаже за очување околине. Оријентише се у историјском времену и активно учествује у промоцији и неговању културно-историјског наслеђа свог народа. Средњи ниво: СПК 1: Објашњава повезаност рељефа и вода са начином живота и занимањима људи у различитим крајевима Србије. Уочава и објашњава међусобне позитивне и негативне утицаје човека и природе, аргументујући важност заштите ресурса. : Повезује својства материјала са процесима њихове прераде и променама које настају под утицајем спољашњих фактора (топлота, влага). Сагледава повезаност прошлости Србије са савременим животом кроз примере традиције, празника и назива улица у свом окружењу. СПК 2: Комбинује податке са географске карте и других извора (дигитални ресурси, уџбеник) како би формулисао закључке о природним богатствима и насељима Србије. Самостално или у групи прикупља податке о факторима који утичу на здравље (нпр. загађеност ваздуха или бука) користећи једноставне мерне инструменте или дигиталне апликације. : Изводи огледе пратећи одређене факторе (нпр. брзина растварања), води белешке о току истраживања и представља резултате речју или сликом. Користи и комбинује више историјских извора (фотографије, старе записе, мапе) како би реконструисао начин живота људи у одређеном историјском периоду. СПК 3: Оријентише се и планира кретање у ширем простору користећи географску карту Србије и познавање саобраћајне мреже. Изражава ставове о важности очувања животне средине засноване на
--	---

	чињеницама и сарађује са другима у еколошким акцијама. Доноси закључке о рационалном коришћењу природних ресурса и критички размишља о употреби материјала који загађују околину. Показује толеранцију и уважавање различитих културних слојева у прошлости Србије и развија свест о важности чувања културног наслеђа. Напредни ниво: СПК 1: Анализира узрочно-последичне везе између природних ресурса и привредног развоја Србије, процењујући утицај тих процеса на будућност земље. Процењује дугорочни значај међусобног утицаја човека и природе и објашњава потенцијалне последице неодговорног понашања по здравље и друштво. Објашњава сложене физичко-хемијске процесе приликом обраде материјала и аргументује предности и недостатке употребе различитих сировина у индустрији. Разликује узроке од последица кључних догађаја из историје Србије и процењује њихов пресудан утицај на савремени начин живота и државно уређење. СПК 2: Интегрише податке из различитих сложених извора (графикони, табеле, тематске карте) како би самостално формулисао закључке о демографским или географским променама у Србији. Самостално креира и реализује мини-истраживање о здравим стиливима живота у својој заједници, одвајајући битно од небитног приликом прикупљања података. Преузима иницијативу у планирању и извођењу огледа, уочава обрасце у променама материјала и вреднује резултате рада кроз дискусију. : Самостално истражује различите историјске изворе како би аргументовано дискутовао о значају појединих личности и догађаја, уважавајући различита тумачења. СПК 3: Иницира и презентује предлоге за очување природних богатстава Србије, користећи научне аргументе у дискусији са вршњацима. Покреће вршњачке акције које промовишу здраве животне навике и одговоран однос према ресурсима, развијајући способност научне комуникације. Доноси одлуке о употреби материјала засноване на научним чињеницама, промовишући одрживи развој и
--	--

	поновну употребу материјала (рециклажу) у школи и дому. Иницира пројекте или акције за очување локалног културно-историјског наслеђа, показујући висок степен националне и грађанске одговорности.
Корелација	Дигитални свет (претраживање информација на интернету о Србији) Српски језик (опис предела (писмена вежба) или читање народних предања о рекама и планинама) Ликовна култура (цртање заставе, грба или израда рељефа од глинамола/пластелина) Дигитални свет (безбедност на интернету) Физичко и здравствено васпитање (утицај физичке активности на правилан развој тела у пубертету) Математика (рачунање времена и израда табеларних приказа (графикона) временаведеног у различитим активностима -учење, игра, ИКТ) Српски језик (обрада књижевних текстова који говоре о одрастању) Ликовна култура (израда плаката о безбедности на мрежи) Математика (мерење количине супстанци при прављењу смеша; мерење времена потребног за процесе (испаривање); израчунавање уштеде кроз штедљиво коришћење ресурса) Дигитални свет (безбедно претраживање информација) Ликовна култура (рад са различитим материјалима (колаж, асамблаж); испитивање својстава материјала кроз њихово обликовање; израда плаката о штедњи струје) Српски језик (писање извештаја о изведеном огледу; описивање корака при раздвајању смеша (редослед радњи); дискусија о значају уложеног труда за успех) ЧОС (радионице о сарадњи, дељењу улога у групи и заједничком решавању проблема; еколошка свест - рециклажа и штедња енергије) Српски језик (читање народних епских песама и легенди о личностима са ленте времена; писање извештаја о истраживању; богаћење речника архаизмима) Ликовна култура (визуелно обликовање ленте времена; цртање народне ношње и старих предмета; израда макета средњовековних тврђава или манастира) Музичка култура (слушање и певање традиционалних песама и химни из различитих епоха; упознавање са старим инструментима) Дигитални свет (коришћење интернета за проналажење информација о прошлости; израда

	једноставних дигиталних презентација - PowerPoint) ЧОС (планирање и реализовање друштвено-корисних акција; развијање толеранције кроз упознавање обичаја из прошлости; договори о подели улога у групи) Верска настава / Грађанско васпитање (упознавање са улогом личности у очувању традиције и духовности; развој критичког односа према значајним друштвеним догађајима)
Наставна тема/област:	ПРИРОДНЕ И ДРУШТВЕНЕ ОДЛИКЕ СРБИЈЕ
Садржај теме	Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута; Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме; Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значај и заштита; Национални паркови Србије; Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности); Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност); Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима); Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност биљног и животињског света).

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: - одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насеља на географској карти Србије; - одреди положај и именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије; - повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи; - уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; - представи знамените личности, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; - у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производа направљених од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса.
Наставна тема/област:	ЧОВЕК- ПРИРОДНО И ДРУШТВЕНО БИЋЕ
Садржај теме	Човек – природно, друштвено и свесно биће. Физичке промене у пубертету. Дигитална безбедност и последице прекомерног коришћења информационо- комуникационих технологија; непримерени садржаји.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: - повеже промене у изгледу свог тела и понашања са одрастањем; - планира своје дневне активности и време проведено уз ИКТ уређаје; - затражи помоћ уколико се суочи са непримереним садржајима у дигиталном окружењу.
Наставна	МАТЕРИЈАЛИ

тема/област:	
Садржај теме	Смеше (течности, храна, земљиште, ваздух). Раздвајање састојака смеше (просејавање, одливање, цеђење, испаравање). Наелектрисавање предмета од различитих материјала. Електрична проводљивост – проводници и изолатори. Рационална потрошња електричне енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћинству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућност намагнетисавања тела и својства које тада испољавају). Запаљиви материјали (ознаке за запаљиве материјале). Ваздух – кисеоник као чинилац сагоревања.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: - идентификује и самостално раздваја смеше просејавањем, одливањем, цеђењем и испаривањем; - испита електричну проводљивост материјала помоћу једноставног струјног кола; - наведе примере штедљивог коришћења електричне енергије; - наведе примере употребе магнета у свакодневном животу; - наведе примере превенције и заштите од пожара.
Наставна тема/област:	ПРОШЛОСТ СРБИЈЕ
Садржај теме	Живот у далекој прошлости (долазак Словена на Балканско полуострво, области које су Срби населили; начин живота). Српска држава за време владарске породице Немањића – успон и слабљење (владари – Стефан Немања, цар Душан, цар Урош; култура, начин живота). Живот под турском влашћу (начин живота, облици пружања отпора). Настанак и развој модерне српске државе (Први и Други српски устанак – узрок и ток; вође устанка; култура, начин живота). Србија у савремено доба (Први светски рат, настанак југословенске државе, Други светски рат, промена облика владавине, распад југословенске државе и осамостаљење Србије; култура, начин живота) .

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: - прикаже хронолошки на ленти времена значајне историјске догађаје и личности; - опише начин живота људи кроз време користећи различите изворе информација; - представи ток и резултате истраживања (писано, усмено, помоћу ленте времена, презентацијом и/или цртежом и др.); - пронађе и одабере потребне информације из различитих извора (писаних, сликовних, дигиталних); - повеже резултате рада са уложеним трудом; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; - учествује у друштвено-корисним акцијама уз подршку одраслих.
---	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Природне и друштвене одлике Србије	– ПД.ОО1.О.1.5. Одређују облике рељефа и облике појављивања воде у окружењу. – ПД.ОО1.О.2.5. Проналазе кључне географске објекте на карти Србије. – ПД.ОО1.О.1.8. Наводе и кратко описују основне одреднице државе Србије,	– ПД.ОО1.С.3.3. Оријентишу се у простору користећи план насеља и географску карту. – ПД.ОО1.С.2.6. Користећи карту Србије описују географске карактеристике простора. – ПД.ОО1.С.1.1. Објашњавају повезаност живе и неживе природе на очигледним	– ПД.ОО1.Н.2.4. Користе карту Србије за објашњавање повезаности природно-географских карактеристика Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи. – ПД.ОО1.Н.1.3. На примерима блиским њиховом искуству процењују утицај природних

	најважније догађаје, појаве и личности из прошлости Србије. – ПД.ОО1.О.2.1. Постављају питања о природним и друштвеним појавама и процесима. – ПД.ОО1.О.2.2. Користе препоручени извор информација за прикупљање података о природним и друштвеним феноменима. – ПД.ОО1.О.1.2. Класификују жива бића према следећим критеријумима: изглед, начин исхране, кретања и размножавања, станиште/животна заједница којој припадају. – ПД.ОО1.О.1.3. На очигледним примерима препознају значај природе за живот човека и разликују повољно и неповољно деловање човека на очување природе. – ПД.ОО1.О.1.4. Именују природне ресурсе и кратко објашњавају њихову	примерима. – ПД.ОО1.С.1.2. Речима или сликом објашњавају међусобну повезаност живих бића у животној заједници. – ПД.ОО1.С.1.3. Препознају еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса на једноставним примерима. – ПД.ОО1.С.2.2. Прате и објашњавају једноставне природне и друштвене појаве и процесе и на основу тога доносе закључке. – ПД.ОО1.С.3.2. Бирају и примењују поступке којима чувају природно окружење и културно наслеђе. – ПД.ОО1.С.3.4. Препознају своју улогу у различитим друштвеним групама прихватајући права и обавезе.	процеса на друштвена збивања, као и друштвених збивања на промене у природи. – ПД.ОО1.Н.1.4. Аргументују еколошку оправданост употребе обновљивих ресурса и рационалног коришћења необновљивих ресурса. – ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама.
--	--	---	--

	употребну вредност.		
Човек-природно и друштвено биће	– ПД.ОО1.О.1.1. Препознају и именују ко и шта чини живу и неживу природу и разликују их од производа људског рада. – ПД.ОО1.О.1.9. Идентификују друштвене групе којима припадају и наводе правила понашања, права и обавезе које имају као чланови тих група. – ПД.ОО1.О.3.4. Уважавају индивидуалне и културне особености и поштују различитости међу људима. – ПД.ОО1.О.1.10. Наводе поступке за очување и унапређивање људског здравља. – ПД.ОО1.О.3.2. Усвајају навике које доприносе безбедности, заштити и очувању животне средине, сопственог здравља и здравља других. – ПД.ОО1.О.3.5. Учествују у заједничким активностима на нивоу школе и локалне заједнице.	– ПД.ОО1.С.3.1. Користе научне чињенице приликом изношења идеја и закључака. – ПД.ОО1.С.2.1. У процесу сазнавања упоређују своја искуства са научним чињеницама.	– ПД.ОО1.Н.3.2. Решавају проблеме и доносе одговорне одлуке у свакодневним животним ситуацијама употребом стечених знања. – ПД.ОО1.Н.3.3. Предлажу акције у оквиру школе и локалне заједнице и доприносе њиховој реализацији.

Материјали	– ПД.ОО1.О.1.6. Разликују и именују облике кретања тела и очигледне факторе који утичу на то кретање. – ПД.ОО1.О.1.7. Препознају и именују различите материјале и њихова основна својства (укључујући и воду, ваздух и земљиште). – ПД.ОО1.О.2.4. Изводе једноставне огледе/експерименте на основу упутства. – ПД.ОО1.О.2.3. Описују природне и друштвене појаве и процесе на основу непосредног посматрања. – ПД.ОО1.О.3.1. Испољавају радозналост за свет који их окружује, односно за различите научне области. – ПД.ОО1.О.1.11. Идентификују изворе опасности по живот и здравље људи и објашњавају основне мере заштите.	– ПД.ОО1.С.1.4. Повезују својства и промене материјала са њиховом употребом у свакодневном животу. – ПД.ОО1.С.1.5. Идентификују мање очигледне факторе који утичу на кретање тела (средина, отпор ваздуха приликом падања). – ПД.ОО1.С.2.3. Користе различите изворе информација, мерне инструменте и другу опрему за прикупљање података и креирају белешку о природним и друштвеним феноменима по задатој структури. – ПД.ОО1.С.2.4. Представљају спроведено истраживање – писано, усмено, помоћу ленте времена и/или цртежом, укључујући и коришћење ИКТ-а. – ПД.ОО1.С.2.5. Одређују факторе чије се дејство мери или контролише током огледа/експеримента.	– ПД.ОО1.Н.1.1. Објашњавају узрочно-последичне односе у конкретним природним процесима и појавама. – ПД.ОО1.Н.2.2. Анализирају једноставно приказане податке и информације (табеле, графикони) да би уочили обрасце и односе у изучаваним феноменима. – ПД.ОО1.Н.2.3. Осмишљавају једноставан експеримент на основу кога се може доћи до закључка о истраживаном феномену.
Прошлост	– ПД.ОО1.О.3.3. Оријентишу се у времену користећи	– ПД.ОО1.С.1.6. На различите начине представљају редослед	– ПД.ОО1.Н.1.2. Разликују узроке од последица важних догађаја

Србије	часовник и календар и у непосредном окружењу помоћу карактеристичних објеката. – ПД.ОО1.О.2.6. Описују сегмент живота у прошлости на основу тумачења једноставног историјског извора. – ПД.ОО1.О.2.7. Учествоју у тимском раду, уважавајући мишљење других.	којим су се јављале важне појаве, личности и историјски догађаји. – ПД.ОО1.С.1.7. Објашњавају везу између прошлости и садашњости на примерима из свакодневног живота. – ПД.ОО1.С.2.7. Прикупљају податке о прошлости помоћу различитих историјских извора и на основу тога формулишу краћа објашњења.	који су се десили у прошлости и објашњавају утицај тих догађаја на садашњост. – ПД.ОО1.Н.2.1. Групишу/класификују прикупљене податке и у дискусији са другим ученицима доносе закључке. – ПД.ОО1.Н.3.1. Аргументују своје идеје и доносе закључке о процесима и појавама у природи и друштву који су засновани на научним чињеницама.
---------------	--	--	--

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Разред:4.разред	Годишњи фонд часова:72
Наставни предмет:Енглески језик	Недељни фонд часова:2
Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019, Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025)	
Циљ учења предмета –. Циљ наставе страног језика на млађем школском узрасту је да оспособи ученика да на страном језику комуницира на основном нивоу у усменом и писаном облику о темама из његовог окружења. У исто време, настава страних језика треба да: - подстакне развијање свести о сопственом напредовању ради јачања мотивације за учење језика; - олакша разумевање других и различитих култура и традиција; - стимулише машту, креативност и радозналост; - подстиче задовољство коришћења страног језика.	
Опште предметне компетенције – Општа предметна компетенција или вишејезична комуникативна компетенција обухвата поседовање свести о језицима као комуникационим средствима, стицање основне језичке писмености и њено континуирано развијање, као и схватање	

повезаности између језика и култура. Она омогућава ученицима да се користе језичким средствима у циљу обављања усмене и писане комуникације на језицима које уче, у приватном, јавном и образовном контексту. Поседовање вишејезичне комуникативне компетенције ученицима омогућава проналажење, прикупљање, обрађивање, критичку обраду и коришћење извора и садржаја информација примерених узрасту, потребама и интересовањима. Знања, умења и ставови који чине вишејезичну комуникативну компетенцију чине основ за развој критичког мишљења и расуђивања, креативности и естетичког осећаја. Она омогућава ученицима постепено укључивање у разноврсне активности интеркултурног карактера, уз поштовање индивидуалних, групних и колективних идентитета и различитости и развијање емпатије и друштвено одговорног деловања. Учењем страних језика, користећи различите технике, ученици унапређују стратегије учења, развијају функционалну и дигиталну писменост и оспособљавају се за целоживотно учење и употребу страних језика у разноврсним комуникативним контекстима.

Међупредметне компетенције –

Комуникација, компетенција за учење, дигитална компетенција, одговорно учешће у демократском друштву, сарадња, одговоран однос према околини.

Активности наставника -

- Мотивисање ученика кроз разговор, слике, песме и игре.
- Увођење новог вокабулара коришћењем илустрација, картица и дигиталног садржаја.
- Демонстрирање правилног изговора речи и реченица.
- Организовање активности разумевања слушања.
- Вођење дијалога и моделирање комуникативних ситуација.
- Објашњавање граматичких структура примерима прилагођеним узрасту.
- Организовање рада у паровима и групама.
- Подстицање ученика да се самостално изражавају на енглеском језику.
- Праћење и вредновање напретка ученика.
- Пружање повратних информација и подршке током рада.
- Коришћење едукативних игара, квизова и пројеката.
- Подстицање међупредметних веза и примене језика у свакодневним ситуацијама.

Активности ученика –

- Слушају кратке дијалоге, песме и приче.
- Препознају познате речи и изразе.
- Повезују садржај који чују са сликама.
- Они прате једноставна упутства наставника/наставнице.
- Понављају речи, фразе и реченице.
- Учествују у кратким дијалозима.
- Представљају себе, породицу, пријатеље и интересовања.
- Они описују слике и ситуације.
- Они постављају и одговарају на једноставна питања.
- Учествују у језичким играма и драматизацијама.
- Читају кратке текстове, стрипове и дијалоге.
- Проналази информације у тексту.
- Повезују текст са илустрацијама.
- Одговарају на питања након читања.
- Допуњавају реченице и текстове.
- Преписују речи и кратке текстове.
- Они пишу једноставне описе људи, предмета и догађаја.
- Пишу кратке поруке, честитке и есеје према моделу.
- Раде у паровима и групама.
- Они креирају постере и презентације.
- Учествују у играма улога.
- Они презентују резултате групног рада.
- Користе дигитални садржај и QR материјале из комплета уџбеника.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Аудио-визуелна, комуникативна метода, дијалогска метода, метода физичког реаговања, метода пројекта, аудио-лингвална метода, илустративно-демонстративна метода, друштвене игре као наставно средство.
---	---

	Технике рада: асоцијативна мрежа(mind map),сликовне картице(flashcards),спајање слике и речи(matching), Memory game, “Whats missing?”,бинго са новим речима,игре улога,предвиђање садржаја према слици и наслову,попуњавање табеле након читања,quiz,Kahoot или слични дигитални квизови,писање кратких порука,разгледница и мејлова,укрштенице,пантомима,hot seat,listen and tick,listen and draw,listen and number,listen and act,reading circle. Облици рада: Фронтални рад,индивидуални рад, рад у паровима,рад у групи,тимски рад ИОП: Диференцирана настава:
Начини праћења и вредновања постигнућа	Посматрање и праћење, усмена провера кроз играње улога у паровима, задаци у уџбенику и радној свесци,симулације у паровима и групама. -посматрање активности ученика на часу; усмено испитивање и разговор; проверу разумевања слушаног и прочитаног текста; -праћење учешћа у дијалозима, играма улога и комуникацијским активностима; -преглед домаћих задатака и задатака из радне свеске; -израду пројеката, постера и презентација; -кратке писане провере знања; -контролне и писмене задатке; -самовредновање и вршњачко вредновање.
Место извођења	Учионица
Наставна средства	Уџбеник,радна свеска,свеска,табла,пројектор,копјутер ,интерактивни уџбеник,постери,флеш картице

Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 Ученици углавном исправно артикулишу већину гласова и гласовних група, уз ограничења акценатско-интонацијске природе. Ученици исправно записују већину гласова и гласовних комбинација и познају основна правописна правила. Познају најфреквентније основне морфолошке облике и једноставније синтаксичке структуре. Користе ограничени репертоар готових израза и вишечланих конструкција за реализацију основних комуникативних активности у школском и ваншколском контексту. Познају основне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју вербалне и невербалне елементе једноставних порука на страном језику. Разумеју главне сличности и разлике најфреквентнијих лексичких елемената матерњег и страних језика из приватног и образовног домена. Ученици поседују основна знања о разликама у свакодневном животу сопствене и културе страног језика и разумеју да су разлике последица сложености и разноликости култура. Познају и разумеју основне појаве и процесе који одликују свакодневицу културâ језика који уче, као и најзначајније природне и друштвене специфичности културâ језика који уче. СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставних порука на страном језику и примењују основне стратегије и средства комуникације, укључујући дигиталне алате. Разумеју важне појмове и једноставне информације из усмених, писаних и мултимодалних текстова у школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, ослањајући се на знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују и повезују језичке, културолошке и друге информације из различитих извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања из различитих области личних и образовних интересовања. СПК3 Ученици учествују у рутинским и увежбаним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју
--	---

	фреквентне речи, изразе, фразе и краће усмене исказе и једноставне текстове на познате теме, реализују кратке и увежбане видове писане и усмене продукције и интеракције, уз употребу познатих и рутинских фраза и формулација (постављање питања и давање одговора, саопштавање и размена ограниченог спектра информација) у приватном, јавном и образовном домену. Ученици учествују у основној интеркултурној комуникацији, негујући позитиван и отворен став према различитостима, препознају и избегавају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. На једноставан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и основне стратегије учења и рада. Средњи ниво: СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, уз поштовање акценатско-интонацијске природе, уз евентуалне неправилности које не ометају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које повремено ремете комуникацију. Познају кључне стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентнијих лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Познају и разумеју релевантне сличности и разлике између своје и културâ језика који уче и препознају најкритичније табуе и неспоразуме у комуникацији. Ученици поседују најопштија знања о свакодневном животу, друштву и развоју циљне културе, разумеју утицај основних природних и друштвених појава на процесе у властитој и циљној култури, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом. СПК2 Ученици препознају, разумеју и тумаче вербалне и невербалне садржаје једноставнијих порука на страном
--	--

	језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују кључне стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова у школском и ваншколском контексту и разликују њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, примењујући по потреби знања и вештине из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички одабирају различите врсте извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном и образовном домену. СПК3 Ученици учествују у уобичајеним, свакодневним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју једноставније писане и усмене исказе, као и кратке текстове о познатим и блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно и искуствено примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (давање и тражење, тј. размена информација о личностима, догађајима, појавама, једноставно исказивање идеја и мишљења) уз успостављање базичног али ефикасног социјалног контакта. Ученици прихватају разлике које постоје између властите и културе језика које уче и умеју да прилагоде понашање основним конвенцијама у комуникацији. Негују став отворености према култури страног језика и поседују основне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан начин приступају обради информација и развијају функционалну и дигиталну писменост и адекватне стратегије учења и рада. Напредни ниво: СПК1 Ученици углавном правилно изговарају све гласове и гласовне групе, чак и у тежим и неувежбаним комбинацијама гласова, уз поштовање акценатско- интонацијске природе, или уз евентуалне мање неправилности које не угрожавају комуникацију. Познају и примењују фреквентна правописна правила. Записују речи и изразе с релативном ортографском тачношћу, тако да не долази до неспоразума. Познају и
--	--

	користе одређени број сложенијих граматичких елемената и конструкција, укључујући и најчешће изузетке. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које углавном не ремете комуникацију. Познају различите стратегије и средства комуникације и развијају функционалну и дигиталну писменост. Разумеју главне сличности и разлике фреквентних лексичких елемената и (морфосинтаксичких) конструкција матерњег и страних језика. Разумеју, прихватају и знају да објасне разлике које постоје између властите и културâ језика који уче и знају да прилагоде понашање основним конвенцијама. Ученици поседују темељна знања о свакодневном животу, друштву и развоју стране културе, разумеју утицај природних и друштвених појава на процесе у властитој и култури страног језика, као и положај земаља и заједница циљног језика у свету и њихову везу са властитом културом и другим најближим културама. СПК2 Ученици препознају, схватају и интерпретирају вербалне и невербалне садржаје порука на страном језику и процењују релевантност језичких елемената у комуникативном чину. Ради остваривања комуникативне намере примењују различите стратегије и средства, укључујући дигиталне алате. Разумеју појмове, идеје и информације из усмених, писаних и мултимедијалних текстова школском и ваншколском контексту и тумаче њихова експлицитна и/или имплицитна значења. За потребе информисања, забаве, естетског доживљаја и решавања проблема користе страни језик, повезујући га са знањима и вештинама из матерњег и других језика које користе. Проналазе, селекују, прикупљају, обрађују, класификују и повезују језичке, културолошке и друге информације и критички приступају различитим врстама извора, укључујући традиционалне и савремене медије. Усвојене концепте и методе рада употребљавају у новим ситуацијама, укључујући дигитално окружење, у циљу решавања проблема и повезивања знања у приватном, јавном и образовном домену. СПК3 Ученици учествују у разноврсним рецептивним комуникационим ситуацијама, разумеју тематски и узрасно адекватне писане и усмене исказе, као и текстове о блиским темама, појавама и догађајима, реализују узрасно примерене видове писане и усмене продукције и интеракције (садржајна размена информација о личностима, догађајима, појавама, исказивање ставова, идеја и мишљења, допадања и недопадања) уз
--	---

	релативно спонтано успостављање ефикасног социјалног контакта. Прихватају и поштују разлике које постоје између властите културе и културе/културâ језика који/које уче и умеју да прилагоде вербално и невербално понашање основним конвенцијама. Негују став отворености и радозналости према култури језика који уче и поседују узрасно адекватне вештине за критичко истраживање и разумевање појава властите културе и културе (културâ) језика који (које) уче. На сврсисходан и делотворан начин приступају обради информација, развијају и унапређују функционалну и дигиталну писменост и комплексније стратегије учења и рада.
Корелација	Грађанско васпитање, српски језик, математика, ликовна култура, музичка култура, физичко и здравствено васпитање, пројектна настава, природа и друштво

	STARTER UNIT
Садржај теме	Обнављање бројева до 100, школских предмета Art, English, ICT, Maths, Music, PE, Science, типова кућа cottage, flat, house и временских прилика. Граматика као обухвата обнављање глагола to be, глагола have got, показне заменице и основне упитне реченице.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	– Препознаје и именује основне школске предмете и типове домова на – основу визуелног подстицаја. – Користи бројеве до 100 у једноставним математичким операцијама на енглеском језику. – Реагује на питања о временским приликама. – поздрави и отпоздрави, примењујући једноставнија језичка средства; – представи себе и другог; – разуме једноставнија питања личне природе и одговара на њих; – поставља једноставнија питања личне природе; – у неколико једноставнијих везаних исказа саопшти информације личне природе о себи и другима водећи рачуна о приватности и поверљивости;
---	---

Образовни стандарди			
Наставна	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

тема-област	CJ1.OO.O.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме. CJ1.OO.O.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. CJ1.OO.O.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. CJ1.OO.O.3.14. Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним	CJ1.OO.C.3.13. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. CJ1.OO.C.3.16. Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима CJ1.OO.C.3.12 Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више	CJ1.OO.H.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације. CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасто и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације,
--------------------	---	--	--

	интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника.	саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину CJ1.OO.C.3.14 Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника.	користећи разноврсна језичка средства. CJ1.OO.H.3.14. Учествоју у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. CJ1.OO.H.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се
--	---	--	---

			и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикана, инфографика, брошура и сл.
--	--	--	---

Наставна тема/област:	MODULE 1: 1.A BIG FAMILY 2.WATER SPORTS
Садржај теме	Физички изглед curly hair, freckles, glasses, straight hair, родбински односи aunt, cousin, uncle. Спортске активности dive, do karate, play the violin, surf, waterski и локације pool. Граматика обухвата присвојне придеве possessive adjectives, садашње трајне радње Present Continuous, модални глагол can и објекатске заменице object pronouns. Прича The Princess and the Pea.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– разуме једноставније текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; – упути позив на заједничку активност; -Изрази које спортске и слободне активности тренутно обавља или уме да изведе на енглеском језику. - Пише кратке реченице користећи познате тематске елементе.
	– именује бића, предмете и места из непосредног окружења; – разуме једноставније описе бића, предмета и места; – опише бића, предмете и места у неколико везаних једноставнијих исказа; – Разуме кратке дијалоге, приче и песме о члановима породице и спортским – Опише физички изглед људи из свог окружења и наведе даље чланове

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	CJ1.OO.O.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. CJ1.OO.O.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из	– CJ1.OO.C.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину. – CJ1.OO.C.3.13. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. – CJ1.OO.C.3.14. Постављају	CJ1.OO.H.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације. – CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и

	приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију СЈ1.ОО.О.3.15. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства.	неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. – СЈ1.ОО.С.3.15. Искузују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.	одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. – СЈ1.ОО.Н.3.14. Учествоју у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање. – СЈ1.ОО.Н.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима).
--	---	--	--

Наставна тема/област:	MODULE 2: 3.WHERE IS...? 4. A GREEN DAY		
Садржај теме	Јавне зграде и објекти baker;s, butcher;s,greengrocers, hospital, post office, sweet shop. Занимања и послови baker, chef, doctor,firefighter, pilot, postman, vet. Слободне активности clean, go shopping, read comics.Изражавање тачног времена half past one, quarter past one, quarter to one. Спортови badminton, baseball, hockey, table tennis, volleyball. Граматика покрива предлоге за место prepositions of place, садашње просто време Present Simple за рутине, структуру like + -ing и прилоге за учесталост adverbs of frequency. Прича Too-too-moo and the Giant.		
Исходи наставе и учења у оквиру теме	-Препознаје и именује разне јавне установе, продавнице и занимања у граду. -Изражава тачно време узимајући у обзир четвртине и половине сата. -Тражи и даје једноставне информације о својим интересовањима, хобијима и дневним рутинама. -Користи одговарајуће прилоге за учесталост у говору и писању.		
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	CJ1.OO.O.3.2. Разумеју једноставне усмене савете и упутства која се односе на личне информације, непосредне потребе и блиско окружење уз подршку визуелних елемената (оријентација у простору, употреба апарата, правила игре). CJ1.OO.O.3.14. Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника.	CJ1.OO.C.3.12. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања CJ1.OO.C.3.14. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране	CJ1.OO.H.3.2. Разумеју усмена упутства, препоруке, савете који се односе на сналажење на јавним местима (нпр. руковање апаратима и уређајима, упозорења, безбедносне информације и сл.) уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.14. Учествоју у неформалном и формалном разговору (нпр. са наставницима, службеним лицима и сл.), постављају по неколико питања у

	CJ1.OO.O.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања CJ1.OO.O.3.15. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства.	активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. CJ1.OO.C.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања CJ1.OO.C.3.15. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по	низу (у вези са личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама) и одговарају на њих, уз евентуалну помоћ и понављање CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. CJ1.OO.H.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби
--	--	--	---

		потреби и на језичка средства која се у њему појављују.	тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима).
--	--	---	---

Наставна тема/област:	MODULE 3: 5. FUNNY CLOTHES 6. A FRUIT SALAD
Садржај теме	Одевни предмети boots, cap, gloves, jeans, jumper, scarf, uniform. Акције у вези са одећом put on, take off. Правила понашања be quiet, chew gum, drop litter, make a noise, shout. Намирнице и храна butter, cherry, flour, grapes, mango, strawberry. Партитиви и паковања a bar of chocolate, a bottle of olive oil, a can of cola, a carton of juice, a jar of jam, a loaf of bread, a packet of biscuits. Граматика обухвата правилну и неправилну множину именица plurals, морални модални глагол must/mustn't, изражавање дозволе can, may, квантификаторе much, many, a lot of, some, any. Прича The Best Fruit.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- учествује у предлагању садржаја и начина рада. – тражи најједноставније образложење допадања/недопадања; - размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију - разуме и изражава правила понашања у школи користећи исказе за обавезу и забрану. -разуме и саопшти једноставније исказе који се односе на бројеве, количине и цене;

	– разуме једноставније исказе за изражавање интересовања, допадања / недопадања и реагује на њих; – изражава допадање / недопадање уз најједноставније образложење; – Препознаје намирнице, воће и класификује их према паковању и амбалажи. – Тражи и даје дозволу на учтив начин. – Правилно употребљава изразе за количину код бројивих и небројивих именица у кратком усменом и писменом изражавању		
Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	CJ1.OO.O.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама. CJ1.OO.O.3.15. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе,	CJ1.OO.C.3.15. Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима. CJ1.OO.C.3.12. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће	CJ1.OO.H.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене нормe

	извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. CJ1.OO.O.3.7. Разумеју кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (писма, мејлови, СМС...). CJ1.OO.O.3.16. Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе.	паузе/застајкивања CJ1.OO.C.3.16. Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. CJ1.OO.C.3.17. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима, састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и	комуникације CJ1.OO.H.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења, ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима). – CJ1.OO.H.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области
--	---	--	---

		образовног домена и препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују	људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикана, инфографика, брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују.
--	--	---	--

Наставна тема/област:	MODULE 4: 7. A GREAT ZOO 8. SORRY MISS!
Садржај теме	Дивље животиње и придеви за опис big elephant, clever dolphin, fast cheetah, heavy hippo, scary crocodile, slow snail, small penguin, tall giraffe. Придеви за опис карактеристика и личности clever, cute, dirty, funny, naughty, noisy, quiet, shy. Граматика покрива компарацију придева кроз компаратив и суперлатив comparisons, superlatives, Туристичке локације и објекти beach, funfair, library, market, museum, sports centre, theatre. Придеви за опис карактеристика и личности clever, cute, dirty, funny, naughty, noisy, quiet, shy. Прошло време глагола to be кроз облике was/were и егзистенцијалне структуре у прошлости there was/there were. Прича Anansi the Spider.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	– разуме једноставније исказе којима се изражава припадање / неприпадање, поседовање / непоседовање и реагује на њих; – тражи и даје једноставнија обавештења која се односе на припадање / неприпадање, поседовање / непоседовање; - Разуме краће текстове о карактеристикама и особинама дивљих животиња. - Упоредије карактеристике бића и предмета користећи компаративне и суперлативне облике краћих придева. - Описује особине личности код људи на енглеском језику. - Саопштава где се и у каквом стању налазио у прошлости.

Образовни стандарди

	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	CJ1.OO.O.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. – CJ1.OO.O.3.16. Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе. CJ1.OO.O.3.17. Писаним путем	CJ1.OO.C.3.13. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства. CJ1.OO.C.3.16. Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. CJ1.OO.C.3.17. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима,	CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. CJ1.OO.H.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и

	достављају/траже основне информације о себи и другима, састављају краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама, кратке и једноставне поруке у личном обраћању (нпр. СМС, мејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљују, извињавају или нешто честитају.	састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују.	природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст (на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графикана, инфографика, брошура и сл. СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране
--	--	---	--

			активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан) текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују.
--	--	--	--

Наставна тема/област:	MODULE 5: 9. A FUNNY DAY 10. HOLIDAYS!
Садржај теме	Лексика повезана са причама cave, discover, diver, footprint, rock, scream, visit. Називи за месеце у години од Јануара до Децембра. Опрема за путовања и распуст camera, rucksack, sleeping bag, suitcase, sunglasses, swimming trunks, swimsuit, tent. Природне лепоте и карактеристике рељефа island, lake, mountain, ocean, rainforest, river, sand, waterfall. Граматика обухвата прошло просто време Past Simple правилних глагола, временске предлоге prepositions of time, будућу намеру be going to и упитне речи question words. Прича The Twelve Months.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	- Препознаје хронолошки редослед месеци у години на енглеском језику. - именује опрему потребну за путовање и описује различита одређишта у природи - изражава своје намере, планове и активности за предстојећи летњи распуст кроз будућу језичку структуру - пише краћу поруку или плакат о плановима путовања
Образовни стандарди	

Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:
	CJ1.OO.O.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања. CJ1.OO.O.3.16. Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе.	CJ1.OO.C.3.13. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и приватан живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан), ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују. CJ1.OO.C.3.16. Састављају краће сажете текстове од неколико повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспектима приватног и школског живота, пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима. CJ1.OO.C.3.17. Писаним путем	CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. CJ1.OO.H.3.16. Пишу краће текстове/приче од неколико логички повезаних реченица на реалан или фикционалан начин о узрасно релевантним темама од локалног, националног и глобалног значаја (о себи, аспектима приватног и школског живота као и о друштвеном и природном окружењу). Резимирају и/или парафразирају одслушан или прочитан адаптиран или прилагођен текст

		траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима, састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, имејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане и одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују.	(на једноставне и узрасно примерене теме из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), ослањајући се и на језичка средства која се у њему појављују. Описују и тумаче податке из табела, графика, инфографика, брошура и сл. – СЈ1.ОО.Н.3.17. Прецизно описују искуства, активности и догађаје из садашњости и прошлости у виду дескриптивних и наративних текстова користећи познате сложеније језичке структуре и адекватну лексику. Пишу обична и електронска писма у којима са пријатељима и познаницима договарају активности и обрађују узрасно релевантне теме поштујући друштвено прихваћене норме комуникације, различите културолошке особености и мултикултуралност. Описују себе, околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, претходне и планиране активности, искуства и догађаје, резимирају или препричавају краћи (прочитан или одслушан)
--	--	---	--

			текст, у извесној мери користећи и језичка средства која се у њему појављују.
--	--	--	---

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Разред: IV	Годишњи фонд часова : 72
Наставни предмет: Ликовна култура	Недељни фонд часова: 2
Службени гласник бр: Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања („Службени гласник РС”, број 104/2024); Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 10/2024); Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 10/2024).	
Циљ учења предмета – Циљ учења Ликовне културе је да се ученик, развијајући стваралачко мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и да изграђује позитиван однос према култури и уметничком наслеђу свог и других народа.	
Опште предметне компетенције - Ученик овладава основама визуелне писмености, опажања, представљања и визуелне комуникације; развија стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, моторичке и комуникацијске вештине; одговорно користи материјале и ликовне технике и развија позитиван однос према културном и уметничком наслеђу свог и других народа.	
Међупредметне компетенције - Компетенција за учење; естетичка компетенција; комуникација; сарадња; дигитална компетенција; одговоран однос према околини; одговоран однос према културном наслеђу; предузимљивост и оријентација	

ка предузетништву.	
Активности наставника: Планира, организује и реализује наставне активности; показује примере ликовних дела, знакова, симбола, грбова, пиктограма, сценских решења и примера културног наслеђа; објашњава и демонстрира ликовне технике и поступке рада; усмерава посматрање, анализу и тумачење визуелних порука; поставља практичне и стваралачке задатке; подстиче истраживање, експериментисање, сарадњу и повезивање садржаја са локалном заједницом; прати напредовање ученика, даје повратну информацију и прилагођава задатке могућностима и потребама ученика. Активности ученика: Ученик посматра, истражује, планира, комбинује ликовне елементе, користи различите материјале и технике, ствара ликовни рад, чита и тумачи визуелне информације, креира симбол, пиктограм или визуелну поруку, израђује плакат, збирку, сценски елемент или други практични рад, представља и објашњава свој рад, разговара о значају културног и уметничког наслеђа, сарађује са другима и вреднује свој рад и рад вршњака. *Напомена за ИОП-1, 2, 3: Садржаји, исходи, темпо рада, наставна средства, начин изражавања, начин провере постигнућа и критеријуми вредновања прилагођавају се индивидуалном образовном плану ученика; вреднује се лични напредак, активност, учешће, сарадња и самосталност у односу на могућности ученика.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: демонстративна метода, метода разговора, метода посматрања, метода анализе примера, практичан рад, истраживачки и проблемски приступ, игра улога, пројектна настава, радионичарски рад и кооперативно учење. Технике рада: цртање, сликање, колаж, деколаж, асамблаж, фротаж, моделовање меким материјалима, дигитално цртање, израда знака, симбола, пиктограма и плаката, скица, макета, реквизит и маска. Облици рада: фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад, радионичарски рад и пројектни рад. ИОП: Прилагођавање исхода, садржаја, темпа рада, наставних средстава, начина изражавања, начина провере и критеријума вредновања у складу са индивидуалним образовним планом ученика.

	Диференцирана настава: Избор материјала, техника и медија; задаци различитог нивоа сложености; различите улоге у групном и пројектном раду; избор дела и обима истраживања; додатна подршка ученицима којима је потребна и проширени задаци за ученике који брже напредују.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење процеса рада, односа ученика према материјалу и прибору, примене ликовних појмова, креативности, самосталности и сарадње; анализа завршених ученичких радова, скица, плаката, визуелних порука, сценских елемената и других продуката; усмено образлагање поступка рада и ликовног решења; праћење разумевања визуелних информација, примене знакова, симбола и ликовних елемената; праћење односа према културном и уметничком наслеђу; учешће у разговору, презентацији, планирању и групном раду; самопроцена и вршњачка процена. Праћење и вредновање остварује се формативно и сумативно, у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.
Место извођења	Учионица, ликовни кабинет, школско двориште, галерија/музеј, јавни простор и културне установе.
Наставна средства	Уџбеник, репродукције уметничких дела, фотографије, папир, картон, боје, четке, оловке, фломастери, глина/пластелин, маказе, лепак, природни и рециклирани материјали, дигитални уређај, рачунар, пројектор/интерактивна табла и дигитални образовни садржаји.
Специфичне предметне компетенције	*Специфичне предметне компетенције нису посебно прописане за овај предмет у 4. разреду. Остваривање наставе и учења прати се кроз циљ предмета, исходе програма наставе и учења и прописане/сродне образовне стандарде. Основни ниво: / Средњи ниво: / Напредни ниво: /
Корелација	Српски језик, Музичка култура, Природа и друштво, Математика, Дигитални свет, Грађанско

	васпитање, Час одељењског старешине.
Наставна тема/област:	1. Композиција
Садржај теме	Елементи композиције: облик, боја, линија, текстура, светлина/валер; положај елемената у композицији: хоризонтални, вертикални и дијагонални распоред; однос делова и целине; материјали и технике: графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж и обликовање меким материјалима.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – препознаје основне елементе композиције и користи их у раду. – примењује основна знања о композицији у стваралачком раду; – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за сопствени рад. – самостално планира распоред елемената у композицији; – истражује материјале и технике у ликовном изражавању; – образлаже избор ликовног решења и активно учествује у ликовном пројекту.
Наставна тема/област:	2. Споразумевање
Садржај теме	Хералдика: застава, грб, печат; пиктограми; знак и симбол; споразумевање сликом; визуелне поруке и њихово значење.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – препозна заставу, грб, печат, пиктограм и једноставну визуелну поруку; – тумачи једноставне знаке и симболе . – објасни значење једноставних знакова, симбола и визуелних порука; – користи слику као средство споразумевања у једноставним задацима.

	– самостално осмисли јасну визуелну поруку; – повеже слику и текст у складну целину; – образложи избор знака, симбола, боје или композиционог решења.
Наставна тема/област:	3. Наслеђе
Садржај теме	Споменици природе и споменици културе у Србији; археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји; познати уметници и њихова најзначајнија дела; упознавање са културним и уметничким наслеђем локалне и шире заједнице.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – препозна примере природног и културног наслеђа; – препозна музеј, споменик, уметника и уметничко дело; – именује основне примере наслеђа из свог окружења. – разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја; – користи визуелне информације као подстицај за сопствени ликовни рад; – повезује уметничко дело или споменик са временом, местом и заједницом којој припада. – истражује наслеђе локалне и шире заједнице; – израђује плакат, дигиталну збирку или ликовни рад инспирисан културним наслеђем; – повезује наслеђе са идентитетом, културом и животом заједнице; – образлаже свој избор и представља резултате рада.
Наставна тема/област:	4. Сцена
Садржај теме	Сценографија за позориште, филм и телевизију; елементи сценографије.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – препозна сцену, сценографију и основне елементе сценографије;

	– учествује у једноставном практичном задатку . – примењује основна знања о композицији у обликовању елемената сцене; – сарађује у изради реквизита, кулисе, маске или једноставног сценског решења; – користи материјале и технике у складу са задатком. – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – предлаже сценска и ликовна решења и образлаже свој избор; – разматра шта је током рада научио и где стечена знања може да примени; – сарађује са другима и доприноси заједничком сценском решењу.
--	---

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Композиција	ЛИК.ОО.О.1.1 – повезује материјале и прибор са традиционалним техникама визуелних уметности; ЛИК.ОО.О.2.1 – истражује изражајне могућности материјала, алата, техника и савремених уређаја; ЛИК.ОО.О.2.2 – обликује радове од материјала за рециклажу и употребљених предмета; ЛИК.ОО.О.3.1 – изражава идеје, осећања и машту одабраним техникама и алатима.	ЛИК.ОО.С.1.1 – објашњава примену принципа компоновања, пропорција, планова и перспективе; ЛИК.ОО.С.2.1 – плански примењује знања о ликовним елементима и принципима компоновања; ЛИК.ОО.С.2.3 – користи природу, уметничка дела и различите садржаје као подстицај за оригиналан рад; ЛИК.ОО.С.3.2 – описује свој рад и естетски доживљај примереним реченицама.	ЛИК.ОО.Н.2.1 – анализира форму и садржај уметничког дела; ЛИК.ОО.Н.2.2 – користи релевантне изворе за истраживање и селекцију података; ЛИК.ОО.Н.2.3 – смишља једноставне интердисциплинарне пројекте који повезују уметност и друге области.

Споразумевање	ЛИК.ОО.О.1.2 – описује функцију основних алатки у дигиталним уређајима и апликацијама за цртање/обраду фотографија/анимацију; ЛИК.ОО.О.3.1 – изражава идеје и поруке традиционалним техникама и савременим алатима; ЛИК.ОО.О.3.2 – указује на улогу визуелне уметности у очувању животне средине и преношењу порука.	ЛИК.ОО.С.1.2 – објашњава комуникативну функцију визуелних уметности и њихов утицај; ЛИК.ОО.С.2.2 – обликује визуелне садржаје који носе позитивне поруке; ЛИК.ОО.С.3.1 – тумачи садржај ликовних дела и визуелних информација; ЛИК.ОО.С.3.3 – уважава различитост у естетском доживљају и визуелном изражавању	ЛИК.ОО.Н.2.3 – осмишљава једноставне интердисциплинарне пројекте; ЛИК.ОО.Н.3.3 – обликује презентације водећи рачуна о оригиналности, ауторским правима и безбедности на интернету.
Наслеђе	ЛИК.ОО.О.1.3 – објашњава како визуелна уметност доприноси очувању животне средине; ЛИК.ОО.О.1.4 – описује основне карактеристике занимања у визуелним уметностима; ЛИК.ОО.О.2.3 – идентификује уметничка занимања и продукте/дела визуелних уметности у различитим ситуацијама.	ЛИК.ОО.С.1.4 – објашњава значај визуелних уметности за културни идентитет, лични развој и развој заједнице; ЛИК.ОО.С.1.5 – повезује археолошки налаз са локалитетом и експонат са врстом музеја; ЛИК.ОО.С.2.4 – истражује културне ресурсе у локалној и широј заједници; ЛИК.ОО.С.3.4 – предлаже посете установама културе/уметничким	ЛИК.ОО.Н.1.1 – објашњава кључне карактеристике епохе, стила, правца или покрета; ЛИК.ОО.Н.1.2 – повезује водеће визуелне уметнике и дела са епохом и друштвеним контекстом; ЛИК.ОО.Н.1.3 – наводи примере повезаности визуелних уметности, других уметности и наука; ЛИК.ОО.Н.3.1 – активно тражи изворе за проширивање знања и

		манифестацијама.	интересовања.
Сцена	ЛИК.ОО.О.2.1 – истражује изражајне могућности материјала, алата, техника и савремених уређаја; ЛИК.ОО.О.2.2 – обликује радове и импровизовани прибор од рециклажних материјала; ЛИК.ОО.О.3.1 – изражава идеје, осећања и машту користећи одабране технике и алате.	ЛИК.ОО.С.1.1 – објашњава примену принципа компоновања у обликовању визуелних дела; ЛИК.ОО.С.2.1 – плански примењује знања о ликовним елементима и принципима компоновања; ЛИК.ОО.С.2.2 – обликује визуелне садржаје са позитивном поруком; ЛИК.ОО.С.3.5 – реализује једноставне ликовне пројекте који промовишу културу и уметност.	ЛИК.ОО.Н.2.3 – осмишљава интердисциплинарни пројекат који повезује визуелну уметност, сцену, покрет, музику или науку; ЛИК.ОО.Н.3.2 – подстиче друге да се укључе у културни и уметнички живот заједнице; ЛИК.ОО.Н.3.3 – обликује презентацију/визуелно решење водећи рачуна о ауторским правима и безбедности.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Разред: IV	Годишњи фонд часова : 36
Наставни предмет:Музичка култура	Недељни фонд часова: 1

Службени гласник бр: Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања („Службени гласник РС”, број 104/2024); Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 10/2024); Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 10/2024).
Циљ учења предмета – Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство, подстичући музичко изражавање, креативност, естетски сензибилитет, културу слушања, дух заједништва и одговоран однос према музичком наслеђу свог и других народа.
Опште предметне компетенције -Ученик активно слуша музику, пева, свира и покретом прати музику; препознаје и примењује основне музичке елементе; доживљава, разуме и вреднује музику; развија музичко изражавање, креативност, сарадњу и повезује музику са културом, традицијом и свакодневним животом.
Међупредметне компетенције -Компетенција за учење; комуникација; сарадња; естетичка компетенција; дигитална компетенција; одговоран однос према културном наслеђу; одговоран однос према здрављу; решавање проблема.
Активности наставника - Планира, организује и реализује наставне активности; мотивише ученике, објашњава и демонстрира поступке слушања, певања, свирања, покрета уз музику и музичког стваралаштва; организује индивидуални, групни, фронтални и пројектни рад; усмерава ученике на активно слушање, извођење, стваралаштво, сарадњу и поштовање правила рада; поставља подстицајна питања, прати напредовање, даје повратну информацију и прилагођава задатке могућностима и потребама ученика. Активности ученика - Ученик слуша, посматра, поставља питања, пева, свира, покретом прати музику, истражује, изводи практичне музичке задатке, ствара, сарађује у пару и групи, представља резултате рада, износи мишљење о слушаној и извођеној музици, процењује свој рад и рад вршњака и примењује договорена правила рада. *Напомена за ИОП-1,2,3.- Садржаји, исходи, темпо рада, наставна средства, начин изражавања, извођења и провере постигнућа прилагођавају се индивидуалном образовном плану ученика; вреднује се лични напредак, активност, учешће, сарадња и самосталност у односу на могућности ученика.

Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: слушање музике, разговор, демонстрација, вежбање, практичан рад, стваралачки рад, игра, пројектна настава. Технике рада: вођено слушање, мапа утисака, ехо-певање, ритмичка пратња, канон, импровизација, звучна слика, музички дијалог. Облици рада: фронтални рад, индивидуални рад, рад у пару, групни рад, радионичарски рад и пројектни рад. ИОП: прилагођавање исхода, садржаја, темпа рада, наставних средстава, начина изражавања, начина провере и критеријума вредновања у складу са индивидуалним образовним планом ученика. Диференцирана настава: задаци различитог нивоа сложености у препознавању, описивању, извођењу и анализи музике; једноставније и сложеније деонице; избор улоге у музичким активностима у складу са могућностима, интересовањима и напредовањем ученика.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Посматрање активности ученика током рада; усмени одговори; листићи за слушање музике; учешће у разговору; практично извођење песама, ритмичких и мелодијских задатака; праћење ритмичке тачности, интонације, ангажовања, сарадње и креативности; музички дневник; анализа ученичких радова и музичких продуката; презентација резултата рада; самоевалуација и вршњачко вредновање. Праћење и вредновање остварује се формативно и сумативно, у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.
Место извођења	Учионица, музички кабинет, свечана сала, школско двориште, простор за школске приредбе и културне установе.
Наставна средства	Уџбеник, аудио и видео записи, звучник, рачунар, пројектор/интерактивна табла, дечји ритмички инструменти, Орфови инструменти, нотни и ритмички записи, илустрације инструмената, композитора и извођача, наставни листићи и дигитални образовни садржаји.
Специфичне предметне	*Специфичне предметне компетенције нису посебно прописане за овај предмет у 4. разреду. Остваривање наставе и учења прати се кроз циљ предмета, исходе програма наставе и

компетенције	учења и прописане/сродне образовне стандарде. Основни ниво:/ Средњи ниво:/ Напредни ниво:/
Корелација	Српски језик, Ликовна култура, Природа и друштво, Физичко и здравствено васпитање, Дигитални свет, Грађанско васпитање.
Наставна тема/област:	1. Слушање музике
Садржај теме	Народна, дечја, уметничка и пригодна музика; слушање вокалне, инструменталне и вокално-инструменталне музике; извођачки састави; темпо, динамика, карактер и расположење композиције; препознавање основних музичких изражајних средстава у слушаним примерима.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – препозна расположење, темпо, динамику и извођачки састав у једноставним музичким примерима; – изрази основни доживљај слушане композиције. – опише слушани музички пример користећи основне музичке појмове; – повеже музичке елементе, као што су темпо, динамика и извођачки састав, са личним доживљајем музике. – упореди два или више музичких примера према расположењу, темпу, динамици и извођачком саставу;

	– образложи свој став о слушаној музици користећи основне музичке појмове.
Наставна тема/област:	2. Извођење музике
Садржај теме	Певање песама, бројалица и канона; певање по слуху и уз нотни запис у складу са могућностима ученика; свирање ритмичке и мелодијске пратње на дејјим и Орфовим инструментима; покрет уз музику; извођење једноставних ритмичких и мелодијских целина; заједничко музицирање и поштовање правила групног извођења.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – пева познате песме по слуху; – прати једноставан ритам плескањем, покретом или на дејјем ритмичком инструменту; – учествује у заједничком извођењу . – пева и свира једноставне музичке примере уз поштовање темпа, динамике и ритма; – усклађује своје извођење са групом; – примењује основне музичке појмове током извођења. – самостално и изражајно изводи песму или деоницу; – сарађује у групном извођењу и доприноси заједничком музичком наступу; – води рачуна о тачности, изражајности, темпу, динамици и ритму током извођења.
Наставна тема/област:	3. Музичко стваралаштво
Садржај теме	Осмишљавање ритмичке и мелодијске пратње; музичке игре; импровизација гласом, покретом и дејјим инструментима; звучне приче; стварање кратких ритмичких и мелодијских целина;

	комбиновање звука, покрета и речи у заједничком музичком изразу.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – предложи једноставну ритмичку пратњу за песму или бројалицу; – учествује у музичкој игри или стваралачком задатку. – осмисли кратку музичку целину у групи; – користи глас, покрет, ритмичке инструменте или предмете из окружења у музичком стварању; – сарађује са другима у изради једноставне музичке идеје. – самостално креира кратку ритмичку или мелодијску идеју; – представи своју музичку идеју групи или одељењу; – образложи избор ритма, звука, покрета или начина извођења.

Образовни стандарди

Напомена: Стандарди за Музичку културу у Правилнику 104/2024 прописани су за крај основног образовања; у 4. разреду користе се као оријентир, док се постигнућа ученика примарно прате кроз исходе програма наставе и учења.

Наставна тема-област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Слушање музике	МУЗ.ОО.О.2.3 – препознаје инструмент или групу инструмената у композицији; МУЗ.ОО.О.2.4 – препознаје контрасте и поновљени	МУЗ.ОО.С.2.3 – препознаје инструмент или групу у композицији; МУЗ.ОО.С.2.4 – именује композиције различитих стилова и жанрова; МУЗ.ОО.С.2.5 –	МУЗ.ОО.Н.1.3 – представља повезаност музике са другим уметностима и областима; МУЗ.ОО.Н.2.1 – идентификује

	музички материјал; МУЗ.ОО.О.3.1 – понаша се у складу са музичким бонтоном; МУЗ.ОО.О.3.3 – описује осећања и утисак о делу; МУЗ.ОО.О.3.5 – објашњава важност очувања музичког наслеђа.	изражава доживљај музике језиком других уметности; МУЗ.ОО.С.3.4 – образлаже мишљење о музичком делу.	утицаје музике различитих епоха; МУЗ.ОО.Н.2.2 – класификује избор музичких дела према намени; МУЗ.ОО.Н.3.1 – учествује у креирању културних манифестација.
Извођење музике	МУЗ.ОО.О.2.1 – пева по слуху различите песме; МУЗ.ОО.О.2.2 – изводи једноставну ритмичку пратњу; МУЗ.ОО.О.3.1 – поштује музички бонтон; МУЗ.ОО.О.3.2 – контролише координацију и моторику у музицирању; МУЗ.ОО.О.3.4 – учествује у припремању културних манифестација.	МУЗ.ОО.С.2.2 – пева песме са нотног текста у складу са узрастом; МУЗ.ОО.С.2.6 – импровизује једноставну мелодију и ритмичку пратњу телом као инструментом; МУЗ.ОО.С.2.7 – користи музичке обрасце у осмишљавању целина; МУЗ.ОО.С.3.1 – примењује и контролише технику певања; МУЗ.ОО.С.3.2 – у групном музицирању испољава толеранцију и одговорност.	МУЗ.ОО.Н.2.3 – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине; МУЗ.ОО.Н.3.1 – учествује у креирању и реализацији културних манифестација.
Музичко стваралаштво	МУЗ.ОО.О.2.2 – изводи једноставну ритмичку пратњу; МУЗ.ОО.О.2.3 – препознаје инструменте и њихову звучност; МУЗ.ОО.О.3.2 – контролише координацију и	МУЗ.ОО.С.2.6 – импровизује једноставну мелодију и ритмичку пратњу; МУЗ.ОО.С.2.7 – користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина; МУЗ.ОО.С.3.2 – сарађује у групном музицирању;	МУЗ.ОО.Н.1.4 – користи ИКТ за истраживање аудио/видео записа и презентације; МУЗ.ОО.Н.2.3 – комуницира у групи импровизујући мање музичке целине; МУЗ.ОО.Н.3.2 – користи

	моторику; МУЗ.ОО.О.3.4 – учествује у припремању културних манифестација.	МУЗ.ОО.С.3.4 – образлаже мишљење о музичком делу.	ИКТ за записивање нотног текста у складу са могућностима.
--	--	---	---

ДИГИТАЛНИ СВЕТ

Разред: IV	Годишњи фонд часова : 36
Наставни предмет: Дигитални свет	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019); Закон о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС”, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021, 92/2023 и 19/2025); Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања („Службени гласник РС”, број 104/2024); Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, број 10/2024); Правилник о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања („Службени гласник РС”, број 10/2024).	
Циљ учења предмета – Циљ учења предмета Дигитални свет је развијање дигиталне компетенције ученика ради безбедне, одговорне и сврсисходне употребе дигиталних уређаја у учењу, комуникацији, стварању дигиталних садржаја и решавању проблема, као и развијање алгоритамског начина размишљања.	
Општа предметна компетенција -Остварује се кроз активно учешће ученика у наставним активностима, разумевање и примену стечених знања и вештина, сарадњу, креативно изражавање, развијање одговорног односа према себи, другима, култури, наслеђу и дигиталном окружењу.	
Међупредметне компетенције- Компетенција за учење; дигитална компетенција; рад са подацима и информацијама; решавање проблема; комуникација; сарадња; одговорно учешће у демократском друштву; одговоран однос према здрављу;	

одговоран однос према околини.	
Активности наставника - Планира, организује и реализује наставне активности; мотивише ученике, објашњава и демонстрира поступке рада; организује индивидуални, групни, фронтални и пројектни рад; усмерава ученике на истраживање, стваралаштво, сарадњу и безбедан рад; поставља подстицајна питања, прати напредовање ученика, даје повратну информацију и прилагођава задатке могућностима и потребама ученика. Активности ученика-Ученик слуша, посматра, поставља питања, истражује, изводи практичне задатке, ствара и изражава се на различите начине; сарађује у пару и групи, представља резултате рада, аргументовано износи мишљење, процењује свој рад и рад вршњака и примењује договорена правила рада. *Напомена за ИОП-1,2,3.- Садржаји, исходи, време рада, наставна средства, начин изражавања и провере постигнућа прилагођавају се индивидуалном образовном плану ученика; вреднује се лични напредак, активност, учешће и самосталност у односу на могућности ученика.	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: монологска, дијалогска, демонстративна, илустративна, практичан рад, истраживачка метода, метода решавања проблема, игра, пројектна настава. Технике рада: разговор, анализа примера, рад на тексту/слици/дигиталном садржају, мапа ума, демонстрација поступка, презентација, самопроцена и вршњачка процена. Облици рада: фронтални, индивидуални, рад у пару, групни рад, радионичарски рад и пројектни рад. ИОП: Прилагођавање исхода, садржаја, темпа рада, наставних средстава, дигиталних алата, начина провере и критеријума вредновања у складу са потребама ученика. Диференцирана настава: Задаци различитог нивоа сложености, додатна подршка у раду, избор активности, рад по корацима,

	визуелна и практична упутства и проширени задаци за ученике који брже напредују.
Начини праћења и вредновања постигнућа	Континуирано посматрање и бележење напредовања ученика; усмена провера; анализа ученичких радова, практичних активности, дигиталних продуката и портфолија; праћење примене правила безбедног и одговорног коришћења дигиталних уређаја и алата; чек-листе, рубрике, самоевалуација и вршњачка процена; формативно и сумативно вредновање у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.
Место извођења	Учионица, дигитална учионица/кабинет информатике, кућно окружење за задатке уз надзор одрасле особе.
Наставна средства	Уџбеник, рачунар/лаптоп, таблет, интерактивна табла/пројектор, интернет, образовни дигитални садржаји, презентације, слике, видео и аудио записи, наставни листићи, картице са задацима, примери алгоритама и дигитални алати за рад.
Специфичне предметне компетенције	*Специфичне предметне компетенције нису посебно прописане за предмет Дигитални свет у 4. разреду. Постигнућа ученика прате се кроз циљ предмета, исходе програма наставе и учења и развијање дигиталне компетенције. Основни ниво:/ Средњи ниво:/ Напредни ниво:/
Корелација	Српски језик, Математика, Природа и друштво, Ликовна култура, Музичка култура, Грађанско васпитање, Час одељењског старешине.
Наставна тема/област:	1. Дигитално друштво

Садржај теме	Дигитални уређаји и услуге; креирање и уређивање дигиталних садржаја; претраживање и процена информација; комуникација и сарадња у дигиталном окружењу; навођење извора.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – препозна улогу дигиталних уређаја у учењу и свакодневном животу; – пронађе потребну информацију ; – креира и сачува једноставан дигитални садржај. – самостално креира и уређује једноставан дигитални садржај; – користи дигиталне алате за сарадњу и размену информација; – наведе извор информације коју користи у раду. – изабере одговарајући дигитални алат у складу са задатком; – организује информације и представи резултат рада; – објасни предности и ограничења дигиталне технологије у учењу и свакодневном животу.
Наставна тема/област:	2. Безбедно коришћење дигиталних уређаја
Садржај теме	Лични подаци; дигитални идентитет; правила безбедне комуникације; поузданост информација; здравље и правилна употреба уређаја; заштита уређаја и података; електронски отпад.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – препозна личне податке, основна правила безбедног понашања и могуће ризике у дигиталном окружењу; – затражи помоћ одрасле особе у ризичној или непријатној ситуацији. – примењује правила безбедне комуникације у дигиталном окружењу; – чува личне податке и пријављује непримерен садржај одраслој особи; – брине о здрављу при употреби дигиталних уређаја. – процењује ризике и поузданост информација у дигиталном окружењу; – предлаже правила безбедног и одговорног коришћења дигиталних уређаја; – помаже вршњацима да одговорно користе дигиталне уређаје.
Наставна тема/област:	3. Алгоритамски начин размишљања
Садржај теме	Кораци у решавању проблема; алгоритам као упутство; редослед корака; гранање и понављање у узрасту примереним задацима; уочавање и исправљање грешке; представљање решења.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	По завршеној области ученик ће бити у стању да: – прати једноставно упутство; – разложи једноставан поступак на кораке; – представи једноставан алгоритам речима, сликом или симболима. – самостално уреди редослед корака у једноставном поступку; – препозна грешку у поступку и предложи исправку; – користи понављање или услов у једноставном задатку. – креира алгоритам за решавање једноставног проблема;

	– тестира алгоритам и проверава да ли води до тачног решења; – открива и исправља грешку у алгоритму; – образлаже зашто је предложено решење успешно.
--	---

Образовни стандарди

***За предмет Дигитални свет нису прописани посебни стандарди за крај првог циклуса. Постигнућа ученика прате се на основу исхода програма наставе и учења, а као оријентир могу се користити сродни стандарди из предмета Информатика и рачунарство, прописани за крај основног образовања („Службени гласник РС”, бр. 104/2024).**

Наставна тема-област	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
Дигитално друштво	ИНФ.ОО.О.1.1 – разликује хардвер и софтвер; ИНФ.ОО.О.2.1 – креира, уређује и чува једноставне дигиталне датотеке; ИНФ.ОО.О.3.1 – учествује у групном раду уз дигиталне технологије.	ИНФ.ОО.С.1.5 – процењује валидност интернет информација; ИНФ.ОО.С.2.1 – креира и адаптира дигиталне датотеке; ИНФ.ОО.С.2.3 – критички приступа информацијама; ИНФ.ОО.С.2.4 – поштује ауторска права и наводи изворе; ИНФ.ОО.С.3.1 – дели резултате рада уз договорена правила.	ИНФ.ОО.Н.2.1 – креира, дели и организује садржаје у облаку; ИНФ.ОО.Н.2.2 – анализира податке и изводи закључке; ИНФ.ОО.Н.2.3 – штити дигиталне продукте одговарајућом лиценцом.
Безбедно коришћење	ИНФ.ОО.О.2.3 – остварује безбедну и примерену	ИНФ.ОО.С.1.5 – процењује валидност интернет информација; ИНФ.ОО.С.2.3 – критички	ИНФ.ОО.Н.1.1 – критички разматра утицај вештачке

дигиталних уређаја	комуникацију путем интернета; ИНФ.ОО.О.3.2 – правилно користи и чува дигитални уређај; ИНФ.ОО.О.3.3 – електронски отпад одлаже у складу са правилима.	приступа информацијама; ИНФ.ОО.С.2.4 – поштује ауторска права и наводи изворе; ИНФ.ОО.С.2.5 – безбедно комуницира и штити идентитет.	интелигенције; ИНФ.ОО.Н.2.3 – штити дигиталне продукте одговарајућом лиценцом; ИНФ.ОО.Н.3.1 – израђује дигитална решења за реалне проблеме.
Алгоритамски начин размишљања	ИНФ.ОО.О.1.3 – представља решење једноставног проблема алгоритмом; ИНФ.ОО.О.2.4 – препознаје који програм је креиран на основу датог алгоритма.	ИНФ.ОО.С.1.7 – примењује елементе синтаксе и семантике одабраног језика; ИНФ.ОО.С.2.6 – креира и тестира програм у складу са узрастом.	ИНФ.ОО.Н.1.2 – користи сложеније структуре у програмима; ИНФ.ОО.Н.3.1 – израђује дигитална решења за реалне проблеме

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Разред:4.	Годишњи фонд часова :36
Наставни предмет:Грађанско васпитање	Недељни фонд часова:1
Закон о основном образовању и васпитању („Службени гласник РС”, бр. 55/2013, 101/2017, 27/2018 – др. закон и 10/2019);	
Циљ учења предмета – Подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена је за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.	

Опште предметне компетенције -1.За целоживотно учење;2.Комуникација;3.Рад са подацима и информацијама;4.Дигитална компетенција;5.Решавање проблема;6.Сарадња;7.Одговорно учешће у демократском друштву;8.Одговоран однос према здрављу;9.Одговоран однос према околини;10.Естетичка компетенција.	
Међупредметне компетенције -	
Активности наставника -усмерава,наводи,ствара ситуацију,сугерише,поставља проблем,подстиче, дискутује,анализира, мотивише,координира,наводи на повезивање и примену,води разговор,објашњава,припрема организује. Активности ученика -слуша,разговара,учествује,упознаје,комуницира,сарађује,израђује план акције,доприноси промоцији акције,вреднује,црта. *Напомена за ИОП-1,2,3.-	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: вербалне:монолошка,дијалогска,демонстративна,практични рад и радионица,игровне активности,истраживачки рад и комбиноване методе. Технике рада: самосталан рад,технике активног учења,мапе ума,коришћење мултимедије,учење кроз пример,вршњачка размена,игре,стваралачки рад,радионице,мини истраживања,акције. Облици рада: фронтални,групни,рад у паровима,индивидуални и комбиновани. ИОП: Диференцирана настава:
Начини праћења и вредновања постигнућа	-Системско посматрање;Евиденција:белешке о елементима за процењивање и оцењивање;Чек- листе са скалом процене;Протоколи посматрања;Упитници(за групни и рад у пару);Скала по нивоима(самосталност у извршавању задатака);Листе:сарадња у групи(сви чланови укључени доприносе заједничком циљу);Квалитативно и

	квантитативно процењивање резултата(пано,табела,плакат...)
Место извођења	Учионица,школско двориште,бина,игралиште,парк.
Наставна средства	Визуелна,аудитивна,аудио-визуелна,текстуална.
Корелација	Српски језик, Природа и друштво, Ликовна култура
Наставна тема/област:	1.Људска права(Ја и други на планети)
Садржај наставне теме:	Планета Земља припада свима који на њој живе: -узајамни утицај природе и човека -потребе појединца и опште добро-задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација -Одговоран однос према свету у коме живимо-Мисли глобално-делуј локално. Права на здраву животну средину -Трећа генерација људских права-вредности на којима почива- право на живот у здравој животној средини -право на одржив економски развој -право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса -право на спречавање свих облика загађивања животне средине -право на доступност информација о стању животне средине.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: својим понашањем показује да прихвата различитост других; препознаје у свом окружењу примере неједнаког поступања према некој особи или групи на основу неког њиховог личног својства; препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; тражи помоћ у ситуацијама кршења својих или туђих права. Средњи ниво: понаша се на начин који уважава сопствене и туђе потребе, права и осећања у свакодневним ситуацијама; објасни разлику између саосећања, солидарности и сажалења на датом примеру. Напредњи ниво: - указује вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; укаже на упрошћено, поједностављено, генерализовано и најчешће нетачно приказивање некога на приказаним примерима; изражава своје ставове, мишљења, осећања на позитиван, конструктиван и аргументован начин.
Наставна тема/област:	2. Демократско друштво-култура и традиција
Садржај наставне теме:	Култура и традиција -Материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице настало путицајем свих народа који су ту живели и сада живе. -Културни идентитет-Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других. -Мултикултуралност и интеркултуралност-Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима. -Избеглице и мигранти-Невољно кретање људи из једне у другу културну заједницу. -Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет. -Сусретање култура-Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног

	идентитета.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: наводи елементе традиције и културе свог народа и покаже интересовање и поштовање за друге културе и традиције; Средњи ниво: – аргументује добити од заједничког живота људи припадника различитих култура; наведе примере из свакодневног живота којима се илуструје сусретање различитих култура; Напредни ниво: – дискутује о томе како непознавање других култура утиче на настанак стереотипа, предрасуда и дискриминације
Наставна тема/област:	3. Процеси у савременом свету-Прекомерна потрошња
Садржај наставне теме:	Потрошачко друштво: Стварне потребе и прекомерна потрошња. Неравнотежа – гладни и жедни у свету у којем се храна баца, а вода расипа. Амбалажа важнија од садржаја – гомилање отпада. Притисак произвођача – нови модели новог модела. Деца – омиљена циљна група произвођача. Медији и потрошачка култура Поруче медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама. Права потрошача Информације од значаја за потрошаче. Однос цене и квалитета производа. Права и одговорност потрошача. Заштита потрошачких права.
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: препознаје примере прекомерне потрошње; Средњи ниво: препознаје у медијима поруке које подстичу прекомерну потрошњу, посебно деце и младих; Напредни ниво: – критички разматра појаву бацања хране и расипања воде; процењује важне чињенице о производима које купује читајући декларацију и води рачуна о односу цене и квалитета; учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању.
Наставна тема/област:	4. Грађански активизам-Еколошка акција

Садржај наставне теме:	Планирање и извођење еколошке акције; одређивање циља и израда плана акције; извођење и документовање акције; промоција акције на нивоу школе; вредновање акције;
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Основни ниво: – испољава заинтересованост за сарадњу и учешће у групном раду; разликује примере одговорног и неодговорног понашања људи према животној средини; Средњи ниво: образлаже важност информисања о стању животне средине и начинима њене заштите; Напредни ниво: учествује у изради плана и реализацији акције, њеној промоцији и вредновању; -понаша се у свакодневним ситуацијама на начин који уважава животну средину и рационалну потрошњу ресурса.

ВЕРСКА НАСТАВА

Разред: Четврти	Годишњи фонд часова: 36
Наставни предмет: Верска настава	Недељни фонд часова: 1
Службени гласник бр: 11/2021	
Циљ учења предмета – Циљ предмета Верска настава - Православни катихизис јесте да пружи целовит православно поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање. Све ово спроводи се како на информативно - сазнајном тако и на доживљајном и делатном плану, уз настојање да се доктринарне поставке спроведу у свим сегментима живота (однос с Богом, са светом, с другим људима и са собом).	
Опште предметне компетенције - У четвртном разреду основне школе, заокружује се први циклус (разредна настава). Испред вас су десетогодишњаци који се налазе на прагу пубертета. Они су интелектуално зрелији, имају потпуно развијено логичко и апстрактно мишљење, течно пишу и читају на оба писма, а пажња им у континуитету тражи озбиљнији изазов (25 до 30 минута). Програм Верске наставе за 4. разред представља величанствено финале и прелазак са Старог на Нови Завет. Главна	

тема је долазак Христов — Његово Рођење, Крштење, наука кроз прелепе приче (параболе), Његова чуда, али и Његово Страдање и Васкрсење. Овде се сви дотадашњи појмови (Бог као Отац из 1. разреда, заједница из 2. разреда, и правила/обећања из 3. разреда) спајају у једну личност — Исуса Христа. Ђаци у овом узрасту почињу критички да посматрају свет око себе и траже дубљи смисао. Наставник овде губи улогу класичног приповедача и постаје фасилитатор (усмеравач) дијалога и сведок вере, који им помаже да јеванђељске вредности преточе у сопствени карактер.

Међупредметне компетенције - 1. Компетенција за целоживотно учење

Развија се кроз критичку анализу сопственог понашања. Ученици уче да преиспитују своје мотиве: зашто нешто раде, да ли помажу другима да би их неко похвалио или из чисте љубави. Ово подстиче унутрашњу мотивацију за учење и лични развој.

2. Естетска компетенција

Помера се ка дубљој теолошкој и уметничкој писмености. Четвртаци уче да „читају“ иконе (нпр. зашто Христ држи отворену књигу, шта значе скраћенице на иконама), упознају се са архитектуром наших највећих манастира (Студеница, Жича, Грачаница) и развијају поштовање према духовној баштини свог народа.

3. Комуникација

Фокус је на емпатијском слушању и решавању конфликта кроз праштање. Ученици вежбају како да искажу своје неслагање без агресије, како да разумеју туђу позицију (емпатија) и како да преточе јеванђељску заповест о љубави према ближњима у конкретан, миран разговор током школског одмора.

4. Грађанска компетенција и Одговорно учешће у друштву

На овом узрасту, ово је компетенција активне љубави и солидарности. Кроз причу о Милостивом Самарјанину, деца уче да ближњи није само онај ко је исте вере, нације или круга пријатеља, већ сваки човек коме је потребна помоћ. Развија се свест о хуманитарном раду и подршци маргинализованим групама (сиромашнима, болеснима).

5. Решавање проблема и Сарадња

Остварује се кроз пројектне задатке и тимски рад. Ученици у великим групама решавају комплексне задатке (нпр. планирање празничне изложбе или акције солидарности), где уче да поделе улоге на основу личних талената и преузму одговорност за

свој део посла.	
6. Дигитална компетенција	
У 4. разреду ово је селекција и вредновање информација. Развија се кроз упућивање ученика на проверене, квалитетне дигиталне изворе (званични црквени сајтови, виртуелне туре кроз манастире), чиме уче како да користе интернет за сопствено духовно и интелектуално богаћење, издвајајући битно од небитног.	
Активности наставника - Води ученике кроз анализу јеванђељских парабола (прича) или догађаја. Поставља питања виших когнитивних нивоа (нпр. „Зашто је Отац примио изгубљеног сина без иједне речи прекора?“). Усмерава дебату и повезује историјски контекст са садашњим тренутком.	
Активности ученика - Самостално или у пару читају јеванђељске текстове, проналазе скривене поруке и метафоре, записују тезе у свеске, аргументују своје одговоре и повезују Христов живот са својим личним одлукама.	
*Напомена за ИОП-1,2,3.-	
Начини и поступци остваривања садржаја	Методе рада: Текстурално-критичка метода: Анализа јеванђељских прича у којима деца уче да препознају преносно знање (метафоре) — нпр. шта представља семе, шта земља, а шта кукољ у Христовим причама. Метода вођене дебате (Дискусија): Развијање културе дијалога где ученици под вођством наставника расправљају о тешким темама попут праштања непријатељима, издаје (Јуда) или верности (Апостоли). Пројектна метода: Рад на малим пројектима који трају неколико часова (нпр. истраживање о животу једног српског светитеља или припрема празничног програма). Компаративна метода: Повезивање онога што се учи на веронауци са лектирама из Српског језика, лекцијама из Природе и друштва. Технике рада: Шест шешира за размишљање (прилагођено): Приликом анализе Јеванђеља (нпр. Прича о блудном сину), ученици добијају различите улоге: једни анализирају чињенице (шта се десило), други емоције (како се осећао старији син), трећи критику (где је млађи син погрешио), а четврти позитивне

	стране (симболика праштања). Ово развија невероватну ширину размишљања. Интервју са библијским ликом: Један ученик преузима улогу неког апостола, цариника Захеја или слепог кога је Христос исцелио, док му остали ученици из разреда постављају питања о томе како је тај сусрет променио његов живот. Вредносна скала (Ликертова скала на табли): Наставник нацрта линију од 1 (апсолутно се не слажем) до 5 (апсолутно се слажем) и изговори тврдњу (нпр. „Лако је опростити другу који те је намерно увредио“). Деца лепе своје стикере на скалу и образлажу зашто су изабрали баш тај број. Писма из будућности (Дневник захвалности): Ученици пишу писмо самом себи на крају четвртог разреда, наводећи које јеванђељске вредности желе да задрже када пређу у пети разред и постану „велики ђаци“ код предметних наставника. Облици рада: фронтални, групни, раду у пару, индивидуални ИОП: / Диференцирана настава: /
Начини праћења и вредновања постигнућа	Праћење ученика је континуирано, а оцењују се и вреднују све активности ученика (активности на часу, поседовања прибора за рад, редован рад, практични радови, учешће у различитим акцијама, приредбама, угледним часовима, пројектном наставом и тематским данима, изложбама...).
Место извођења	Учионица, Храм
Наставна средства	Свето писмо, иконе и фреске у храму...
Корелација	1. Српски језик 2. Ликовна култура 3. Музичка култура 4. Грађанско васпитање

Наставна тема/област:	Увод – Црква је наш избор – Христос нас све зове – Диван је Бог у светима својима – Значај врлинског живота – Са нама је Бог
Садржај теме	1. Уводни час - Дружимо се са Богом и светима 1. Заједница је основ живота 2. Црква је наш избор 3. Црква је заједница са Светом Тројицом 4. Црква је циљ стварања света (опис н. ј. заједница) 5. Свет изван заједнице са Богом (опис н. ј. обрада приче "Из ја града у ти град") 6. Свет у заједници са Богом (опис н. ј. - Црква – остварење циља – обрада приче "Из ја града у ти град") 1. Христос позива апостоле 2. Вера основ заједнице (садржај н. ј. - апостол Петар тоне) 3. Апостоли позивају свет 4. Човек само срцем јасно види (садржај н. ј. – роман „Мали принц”, А. С. Егзипери) 5. Христос нас зове 6. Божић (обрада песме „Звезда се засја“) 1. Светитељи - сведоци љубави Божје 2. Свети Сава - путеводитељ у живот вечни 3. Желим да видим Христа (опис н. ј. - прича о Закхеју) 4. Свети Симеон Богопримац - сусрет са Христом 5. Литургија – путовање свих светих 1. На путу светости (опис н. ј. - грех као промашај циља) 2. Усавршавању нема краја (опис н. ј. - последице пада у грех) 3. Пут ка вечности (опис н. ј. - обрада приче „Из Ти града у Небески град”) 4. Хришћанске врлине 5. Врлинослов - Свети нас уче (опис н. ј. - поуке светих) 1. Васкрсење и Педесетница (молитва: Царе небески) 2. Црква је икона Царства Божјег 3. Црквена уметност - одсјај Царства Божјег
Исходи наставе и учења у оквиру теме	Когнитивни аспект: • стећи основне информације о темама које ће се обрађивати у настави Православног катихизиса током четвртог разреда • уочити какво је његово предзнање из градива обрађеног у претходном разреду школовања Афективни аспект: • желети да активно учествује на часовима верске наставе Когнитивни аспект: • уочити важност постојања заједнице • уочити разлику између Цркве и сваке друге заједнице; • уочити да је Црква слободна заједница у којој учествују само они који то желе; • знати да се они који су у заједници са Христом називају хришћани и да је Црква њихова заједница; • знати да се заједница Бога, људи и природе зове Црква; • уочити да изван Цркве свет не може постојати вечно. Афективни аспект: • бити подстакнут да активно учествује у животу Цркве • бити подстакнут да препознаје живот као дар Божји; • бити подстакнут да препознаје Живот Вечни као Божји дар. Когнитивни аспект: • уочити да нас Христос позива у лични однос - заједницу љубави; • увидети да су апостоли људи који су слични нама; • уочити да је вера основ заједнице са Богом; • увидети да су Апостоли позивали људе у заједницу љубави са Христом; • разумети значај Христовог оваплоћења (рађања); □ Усвојити текст и мелодију песме „Звезда се засја“ Афективни аспект: • бити подстакнут да доживети Христа као Личност која нам иде у сусрет. Когнитивни аспект: • поступно изграђивати свест о томе ко су светитељи; • увидети да су сви позвани да буду светитељи; • уочити важност светитеља као наших узора за остваривање личног јединства са Богом; • знати какву важност Савине речи и дела имају за нас данас; • уочити да је за остваривање јединства са Богом потребна искрена жеља; • знати да је Литургија начин на који сви

	остварујемо заједницу са Богом; • препознати да у нашу заједницу са Богом уводимо све оне (и све оно) што волимо. Афективни аспект: • бити подстакнут да следује светитељима Божјим и да буде добар човек; • бити подстакнут да препознаје љубав као највећу врлину. Когнитивни аспект: • увидети да се грех јавља као последица одсуства истинске љубави; • уочити да је грех наш погрешан избор; • увидети шта је самољубље и по чему се оно разликује од љубави; • увидети да без врлина нема љубави; • уочити да је само врлинама могуће остварити однос љубави са Богом и људима; • упознати најважније хришћанске врлине; • увидети да врлине нису човеку дате, већ да се за њих треба трудити; • увидети да се и врлине усавршавају. Афективни аспект: • бити подстакнут да следује светитељима Божјим; • бити подстакнут да се труди да у себи развија хришћанске врлине. Когнитивни аспект: • уочити да служењем Литургије постајемо учесници Царства Божијег и сједињујемо се са Богом; □ упознати садржај молитве «Царе небески»; • увидети да сам изглед православног храма изображава јединство Неба и земље. Афективни аспект: • код ученика ће се развијати жеља за очувањем природе; □ бити подстакнут да уреди школски простор најуспешнијим радовима; • бити подстакнут да и наредне године похађа часове Православног катихизиса; • уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса четвртог разреда основне школе.
--	--

РОМСКИ ЈЕЗИК СА ЕЛЕМЕНТИМА НАЦИОНАЛНЕ КУЛТУРЕ

Разред:	Годишњи фонд часова: 72
Наставни предмет: Ромски језик са елементима националне културе	Недељни фонд часова: 2

Службени гласник бр: 55/2013, 101/2017, 10/2019, 27/2018, - др. закон, 129/2021 и 19/2025
Циљ учења предмета – Циљ наставе је да ученици савладају основне законитости ромског, као матерњег језика, да на њему комуницирају, да упознају књижевност свог народа, других народа и националних мањина, да упознају светску књижевност као и филмску и позоришну уметност, изграђују свест о друштвено-историјској и културној улози језика и књижевности у повезивању народа и националних мањина и њихових култура, слободарских традиција народа Србије и Југославије као и развијање и јачање свести о њиховој судбинској повезаности и заједничком животу, да се упознају са варијантним особеностима ромског језика и развијају језике толеранције прена другим језицима, да се оспособе за слушање и разумевање говора, усмено изражавање, читање и разумевање текста, писмено изражавање на основу одређене тематике.
Опште предметне компетенције - Оспособити ученика за компетентно комуницирање и изражавање на ромском језику, оспособи ученике у почетној фази да усвајају основне карактеристике фонолошког система језика, изговор гласова, ритам и карактеристичну интонацију, усвајају основне реченичне структуре и речи и зразе у оквиру предвиђене тематике, оспособљавају се да разумеју по слуху једноставне исказе, да коректно и осмишљено реагују на императивне исказе и питања, оспособљавају да кроз вежбу користе усвојену лексику у дијалозима везаним за одређену познату ситуацију, да оспособи ученике да усвајају основне законитости ромског језика, да ученици усвајају графички систем и основне знакове из правописа у оквиру усвојеног градива, да се ученици васпитавају у духу толеранције према варијантама и карактеристикама ромског језика, да развијају и негују позитиван став према језицима и културној баштини народа и националних мањина Југославије и јачају свест о њиховој судбинској повезаности, потреби сарадње и заједничког живота, да се оспособе за самостално читање и писање, да развију потребу за књигом и да самостално развијају способност писаних састава, да се навикавају да редовно и критички прате штампу, радио и телевизију, да се упознају са елементима традиције, историје и културу Рома.
Међупредметне компетенције – Компетенција за целоживотно учење; Комуникација; Рад са подацима и информацијама; Дигитална компетенција; Решавање проблема; Сарадња; Одговоран однос према здрављу; Одговоран однос према околини; Естетичка компетенција; Одговорно учешће у демократском друштву; Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
Активности наставника - Планира и организује наставни процес; Мотивише ученике за учење ромског језика и упознавање националне културе; Представља нове језичке и културне садржаје; Подстиче усмено и писмено изражавање ученика; Организује индивидуални, паровски и групни рад; Прати и вреднује напредовање ученика. Прилагођава наставу индивидуалним потребама ученика; Користи различита наставна средства и ИКТ. Активности ученика - Слушају, читају и анализирају текстове; Усвајају нову лексику и језичке структуре; Учествују у

разговору и дискусији; Пишу краће текстове на ромском језику; Представљају елементе ромске културе и традиције; Сарађују са вршњацима у групном раду; Истражују културно наслеђе Рома; Самостално и уз подршку решавају постављене задатке.

***Напомена за ИОП-1,2,3.-**

ИОП-1: Прилагођавање метода рада, наставних средстава, начина задавања задатака, темпа рада и начина провере знања у складу са индивидуалним потребама ученика.

ИОП-2: Прилагођавање и модификација исхода, садржаја и захтева наставног процеса у складу са способностима и образовним потребама ученика, уз континуирано праћење напредовања.

ИОП-3: Обогаћивање и проширивање наставних садржаја за ученике са изузетним способностима и интересовањима кроз истраживачки рад, пројекте, презентације и додатне активности.

За све облике ИОП-а примењују се индивидуализован приступ, диференцирана настава, позитивно поткрепљивање, вршњачка подршка и сарадња са родитељима и стручним сарадницима школе.

**Начини и поступци
остваривања садржаја**

Методе рада: Монолошка метода; Дијалогска метода; Демонстративна метода; Текст метода; Метода практичних радова; Истраживачка метода.

Технике рада: Разговор; Читање и анализа текста; Писање; Усмено излагање; Рад на наставним листићима; Презентације; Игра улога.

Облици рада: Фронтални рад; Индивидуални рад; Рад у пару; Групни рад.

ИОП: Прилагођавање садржаја, метода, захтева и темпа рада у складу са ИОП-1, ИОП-2 или ИОП-3.

Диференцирана настава: Диференцирани задаци према способностима и интересовањима ученика; Додатна подршка ученицима којима је потребна; Напредни задаци за ученике који брже напредују;

Начини праћења и вредновања постигнућа	• Усмено испитивање • Праћење активности на часу • Провера разумевања прочитаног • Писмени задаци • Презентације • Пројектни задаци • Самовредновање и вршњачко вредновање • Формативно и сумативно оцењивање
Место извођења	• Учионица • Школска библиотека • Мултимедијална учионица • Културне установе • Манифестације значајне за ромску заједницу
Наставна средства	• Уџбеник и радна свеска • Наставни листићи • Речници • Књиге и часописи • Рачунар, пројектор и интернет • Аудио и видео материјали • Фотографије и илустрације • Презентације
Специфичне предметне компетенције	Основни ниво: СПК1 - Разуме једноставне речи, изразе и кратке текстове на ромском језику. СПК2 - Користи основни фонд речи у свакодневној комуникацији. СПК3 - Препознаје основне елементе ромске културе, традиције и обичаја. Средњи ниво:

	СПК1 - Разуме и тумачи краће текстове различитих садржаја. СПК2 - Усмено и писмено се изражава користећи усвојену лексику и граматичке структуре. СПК3 - Повезује језик са културним и историјским наслеђем Рома. Напредни ниво: СПК1 - Самостално анализира и интерпретира текстове на ромском језику. СПК2 - Течно и правилно комуницира у различитим ситуацијама. СПК3 - Критички сагледава и представља вредности ромске културе и њен значај у мултикултуралном друштву.
Корелација	• Српски језик и књижевност • Историја • Географија • Ликовна култура • Музичка култура • Грађанско васпитање • Верска настава • Информатика и рачунарство • Свет око нас / Природа и друштво (за млађе разреде)
Наставна тема/област:	1) Увод у матерњи језик и ромску културу; 2) Ромски народни језик и изрази; 3) Традиционалне ромске приче и легенде; 4) Песме и музика ромског народа;

	5) Обичаји и празници ромске заједнице; 6) Ромски језик у свакодневној комуникацији; 7) Ликовна и креативна радионица на тему ромске културе; 8) Израда панoa и изложба радова; 9) Обнова целокупно обрађеног градива; 10) Завршни пројекат и јавна презентација.
Садржај теме	1) Значај матерњег језика, упознавање са ромским језиком, основне одлике ромске културе и идентитета; 2) Основни речник, поздрав, представљање, речи из свакодневног живота, једноставни разговори; 3) Народне приче, легенде, бајке и предања ромског народа; 4) Народне песме, музички инструменти, познати ромски музичари, значај музике у ромској традицији; 5) Породични обичаји, традиционалне свечаности, празници и њихов значај; 6) Дијалози, свакодневне ситуације, комуникација у породици, школи и заједници; 7) Израда цртежа, симбола, украса и других радова инспирисаних ромском традицијом; 8) Прикупљање материјала, уређење панoa, припрема изложбе ученичких радова; 9) Понављање језичких и културних садржаја током школске године; 10) Израда пројекта на тему ромског језика, традиције или културе и његово представљање.

Исходи наставе и учења у оквиру теме	1) Ученик препознаје значај матерњег језика; именује основне елементе ромске културе; развија позитиван однос према свом језику и културном наслеђу. 2) Ученик користи основне речи и изразе на ромском језику; разуме једноставне поруке; учествује у кратком разговору. 3) Ученик слуша и разуме причу; препричава једноставне садржаје; уочава основне поруке и вредности у причама. 4) Ученик препознаје карактеристике ромске музике; учествује у извођењу песама; развија интересовање за музичку баштину. 5) Ученик описује основне обичаје и празнике; уочава значај традиције; показује поштовање према културној различитости. 6) Ученик примењује усвојени речник у свакодневној комуникацији; поставља и одговара на једноставна питања; правилно користи научене изразе. 7) Ученик креативно представља елементе ромске културе; развија машту и ликовно изражавање; сарађује у заједничким активностима. 8) Ученик учествује у тимском раду; представља свој рад; развија самопоуздање и одговорност. 9) Ученик повезује стечена знања; примењује усвојене појмове; показује напредак у разумевању и комуникацији. 10) Ученик самостално или у групи реализује пројекат; презентује резултате рада; развија комуникацијске и презентацијске вештине.
---	--

Образовни стандарди			
Наставна тема-област	Основни ниво:	Средњи ниво:	Напредни ниво:

1) Увод у матерњи језик и ромску културу 2) Ромски народни језик и изрази 3) Традиционалне ромске приче и легенде 4) Песме и музика ромског народа 5) Обичаји и празници ромске заједнице 6) Ромски језик у свакодневној комуникацији 7) Ликовна и креативна радионица на тему ромске културе 8) Израда паноа и изложба радова 9) Обнова целокупно обрађеног градива 10) Завршни пројекат и јавна презентација	1) Препознаје значај матерњег језика и основне елементе ромске културе. 2) Користи основне речи и изразе. 3) Разуме и препознаје основне садржаје прича. 4) Препознаје ромске песме и музичке садржаје. 5) Наводи основне ромске обичаје и празнике. 6) Разуме једноставне поруке и питања. 7) Учествоје у креативним активностима. 8) Учествоје у изради заједничког рада. 9) Препознаје усвојене појмове и садржаје. 10) Учествоје у изради	1) Објашњава улогу матерњег језика у очувању идентитета. 2) Комуницира користећи усвојену лексику у познатим ситуацијама. 3) Препричава и објашњава садржај приче. 4) Описује улогу музике у ромској култури. 5) Описује њихов значај у животу заједнице. 6) Води једноставан разговор на познате теме. 7) Кроз радове представља елементе ромске културе. 8) Представља свој рад и сарађује са другима. 9) Примењује стечена знања у различитим	1) Самостално повезује језик, културу и национални идентитет. 2) Самостално и правилно користи шири фонд речи у различитим комуникацијским ситуацијама. 3) Анализира поруке и вредности традиционалних прича и легенди. 4) Повезује музичко стваралаштво са културним наслеђем ромског народа. 5) Упоредије ромске обичаје са обичајима других народа и уочава културне сличности и разлике. 6) Самостално комуницира у различитим животним ситуацијама. 7) Самостално осмишљава и реализује креативне радове инспирисане ромском традицијом. 8) Самостално планира, организује и презентује резултате рада. 9) Повезује и самостално користи усвојена знања и вештине. 10) Самостално планира, реализује и
---	---	---	---

	пројекта уз подршку наставника.	задацима. 10) Самостално извршава свој део задатка и презентује га.	успешно презентује пројекат.
--	---------------------------------	--	------------------------------